Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXVI. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 1 – 2 / 2016

Čo treba vedieť o voľbách

Plánujeme nový park a škôlku

Otvára sa centrum na Ovručskej

Novomešťan prevzal Cenu Samuela Zocha

Milí čitatelia,

po sviatočnom oddychu sa väčšina z nás pustila do práce, privykli sme už na písanie nového letopočtu. Obzeráme sa, hodnotíme, občas ešte spresňujeme naše tohtoročné plány.

Predchádzajúci rok bol pre predstaviteľov a pracovníkov mestskej časti mimoriadne intenzívny, no v závere priniesol všetkým obrovskú radosť. Deväť zrekonštruovaných školských budov, obnovený park na Hálkovej a ihrisko na Rešetkovej aj komunitné centrum na Ovručskej, prebudené k novému životu, budú po dlhé roky slúžiť mladším i starším obyvateľom Nového Mesta. I keď sa tempo výstavby v roku 2016 spomalí, v pláne sú zaujímavé projekty financované s pomocou Nórskych fondov aj ďalšie opravy škôl či sociálnych zariadení.

Prichádza čas, keď našimi hlasmi budeme môcť ovplyvniť, aké projekty dostanú finančnú podporu z rozpočtu mestskej časti. Otvorené hlavy z radov obyvateľov predložili Kancelárii pre participáciu dvadsať rozmanitých námetov. Snažia sa riešiť pálčivé problémy vo svojom okolí alebo rozvíjať vzdelávacie či kultúrno-spoločenské možnosti Novomešťanov. Ak prijmete pozvanie na verejnú prezentáciu zámerov, dozviete sa viac. Možno zistíte, že aj vy máte dobrý nápad a chuť prispieť k rozvoju svojej štvrte, alebo sa inšpirujete myšlienkou niekoho zo susedstva.

Za prínos a výsledky vo vedeckej, pedagogickej, kultúrno-spoločenskej a humanistickej práci získal výročnú cenu Samuela Zocha Novomešťan Prof. JUDr. PhDr. Ladislav Hubenák, DrSc. K úspechu sme mu zašli zagratulovať a v rozhovore vám ho predstavujeme bližšie. Veríme, že si so záujmom prečítate aj o podnetných úsiliach architektov a ďalších tvorcov verejných priestorov, s ktorými sme sa oboznámili na bratislavskej medzinárodnej konferencii Public Spaces.

Prajeme vám po celý rok šťastie, zdravie i úspechy a tešíme sa na stretnutia s vami!

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Črtá sa nová etapa pre Zátišie? str. 6

Na Račiansku sa vracia zeleň str. 7

Čo podporíte z participatívneho rozpočtu? str. 8

Deti budú lepšie rozumieť peniazom str. 15

Okamihy ulovené stotinkou sekundy str. 18

O verejnom priestore s európskymi autoritami str. 20

Obálka:
Známa vychádzka ponúka v zime celkom nové obrazy a dojmy
Snímka Jana Škutková

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto, IČO: 00603317
Adresa: Miestny úrad Bratislava–Nové Mesto, Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: **tlac@banm.sk**, **www.banm.sk**
Mesačník, dátum vydania 28. 1. 2016,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:
Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
šéfredaktor: Ing. Marek Líška,
členovia: MUDr. Jozef Dubravický, JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič, Ing. Jana Škutková, Mgr. Marek Tettinger,
tajomník: Mgr. Ján Borčin.
Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.
Grafická úprava: Martin Lovás.

Tlač: UltraPrint, s.r.o. Náklad: 23 200 výtlačkov.
Číslo 1-2/2016.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Pochováme basu, začne sa pôst

Ilustračné foto Boris Caban

Je to jedna z našich najstarších tradícií. Reťaz bujarých fašiangových radovánok, ťahajúca sa od Troch kráľov, má svoj pevne predurčený koniec – utorok pred Popolcovou stredou. V ten deň sa symbolicky pochovala basa, a to bol signál, že sa začína pôst. Popolcová streda je pohyblivý sviatok, ráta sa podľa lunárneho kalendára a pripadá na štyridsiaty deň pred Veľkou nocou. Tohto roku už na 10. februára.

Basu preto pochováme v utorok 9. februára v Stredisku kultúry na Vajnorskej ulici. Kto sa chce naposledy zabaviť s priateľmi ešte pred vypuknutím pôstu – zatancovať si a zasmiať sa, nech príde, bohatý program je tu pripravený na celé popoludnie až do večerných hodín.

V pôrodnici na Kramároch patrí prvenstvo Jurkovi

Prvé dieťatko sa v pôrodnici na Kramároch narodilo 1. januára krátko pred poludním, o 11.30 h. Jurko Bodó, ktorého ako prvorodeného syna priviedla na svet mamička Zuzana Sarkanyová, vážil 3320 gramov a meral 50 centimetrov. Šťastný štart do života a veľa zdravia prišiel obom zaželať novomestský starosta Rudolf Kusý. Mamičke odovzdal finančný dar mestskej časti vo výške 200 eur a symbolické darčeky, ktoré jej budú novoročné prvenstvo pripomínať.

Rušno bolo v novomestskej pôrodnici po celý minulý rok. Ten bol z hľadiska pôrodnosti v mestskej časti Nové Mesto porovnateľný s rokom 2014 – narodilo sa približne 2500 detí. A nebola núdza ani o milé náhody. V máji sa na Kramároch v priebehu dvoch dní narodili dvom mamičkám deti – jednej chlapček, druhej dievčatko. Matky sa navzájom vôbec nepoznali, no obe deti dostali na súčasné a slovenské pomery netradičné mená hlavných hrdinov legendárneho eposu – chlapček Tristan a dievčatko Izolda.

Tristan a Izolda neboli jedinými netradičnými menami, ktoré v Novom Meste zapísali v roku 2015 do matriky. Medzi chlapčenskými menami sa objavil aj Niels, Mauricio, Kasper, Noel, Tigran, Bennett či

Pascal, medzi dievčatami Freja, Mercedes, Chanell, Elomezino, Zafira, Ariana, Aylin, Tabita či Grace.

Najčastejšími menami, ktoré dávali rodičia deťom narodeným v roku 2015 v Novom Meste, boli chlapčenské Adam, Lukáš, Tomáš, Martin a Matúš a dievčenské Sofia/Sophia, Viktória, Kristína, Nina a Ema/Emma.

(bor), snímka Jana Plevová

Čo potrebujeme vedieť o parlamentných voľbách

V sobotu 5. marca 2016 budú na Slovensku voľby do Národnej rady Slovenskej republiky. Prinášame niekoľko dôležitých informácií pre voličov:

- Volebné miestnosti budú otvorené od 7. do 22. h, v Novom Meste bude 45 volebných okrskov.
- V Novom Meste bude môcť voliť 33 783 oprávnených voličov (údaj k 1.12.2015).
- Vo voľbách do Národnej rady SR kandiduje 23 politických strán.
- Občan volí vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný.
- Ak bude počas volieb mimo miesta svojho trvalého pobytu, môže voliť v ktoromkoľvek volebnom okrsku v SR – ale iba s hlasovacím preukazom. O ten musí požiadať na miestnom úrade (Junácka 1):
  - osobne najneskôr posledný pracovný deň pred konaním volieb (t.j. najneskôr 4. 3. 2016) v úradných hodinách.
  - v listinnej forme tak, aby žiadosť bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred konaním volieb (t.j. najneskôr 15. 2. 2016),
  - e-mailom (na adresu **organizacne@banm.sk**) tak, aby bol doručený obci najneskôr 15 pracovných dní pred konaním volieb (t.j. najneskôr 15. 2. 2016).
  - Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi: meno a priezvisko, rodné číslo, štátnu príslušnosť, adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu), korešpondenčnú adresu, na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Ďalšie informácie pre voličov nájdete na stránke: **www.banm.sk/parlamentne-volby-2016/**, potrebné informácie získate aj na telefónnych číslach: 02/49 253 233, -367 a od 8. februára aj v námietkovej kancelárii na prízemí budovy MÚ na Junáckej č. 1 (02/49 253 282).

Nové Mesto pozvalo k sviatočnému stolu osamelých

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto aj tento rok pripravila pre svojich osamelých občanov vianočné posedenie.

K slávnostnému stolu pozvala 119 novomestských seniorov, ktorí z rôznych dôvodov nemajú s kým tráviť vianočné sviatky. Štedrá večera sa podávala v utorok 22. decembra v hoteli Devín.

„Nie každý má šťastie byť počas najkrajších sviatkov roka so svojimi najbližšími. Touto akciou však chceme osamelým Novomešťanom vyslať signál, že napriek tomu nie sú sami a myslíme na nich,“ povedal starosta bratislavského Nového Mesta Rudolf Kusý.

Novomestská samospráva pripravila pozvaným Novomešťanom príjemné popoludnie so všetkým, čo k Vianociam patrí. Podávalo sa tradičné štedrovečerné menu – kapustnica, vyprážaný kapor s majonézovým šalátom a dezert. O sviatočnú atmosféru sa postarali svojím hudobným vystúpením súrodenci Kuštárovci a deti z novomestskej Základnej školy na Českej.

Pokračovanie na s. 4

Dokončenie zo s. 3

Štedrú večeru a kultúrny program si vychutnala aj pani Eleonóra. *„Som tu už druhýkrát, je milé, že mestská časť si na nás takto spomenula,“* povedala. *„Kolobeh života to niekedy zariadi tak, že človek zostane sám. Netreba sa však trápiť, ale žiť naďalej aktívne a myslieť pozitívne.“*

Osamelých seniorov z Nového Mesta prišiel pozdraviť aj Mons. Tibor Hajdu z bratislavskej arcidiecézy. Samozrejme, nechýbali ani vianočné darčeky. Každý z prítomných dostal od mestskej časti balíček s pamätným hrnčekom s erbom Nového Mesta, vianočnou sviečkou a sladkosťou. *Ján Borčin, snímky Boris Caban*

OZNAM

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto vyhlásila obchodnú verejnú súťaž na predloženie najvhodnejšieho návrhu na uzatvorenie nájomnej zmluvy na prenájom nebytového priestoru č. 12-902 s výmerou podlahovej plochy 144,77 m². Nachádza sa na prízemí bytového domu so súpisným číslom 1528 na Račianskej ul. č. 87 v Bratislave. Bližšie informácie a súťažné podmienky získajú záujemcovia na Miestnom úrade Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, Junácka 1, 832 91 Bratislava, oddelenie výstavby a investícií a správy majetku, referát majetku a správy bytov a nebytových priestorov, VII. poschodie, č. dverí 723. V zmluvných veciach je možné obrátiť sa na oddelenie právne, podnikateľských činností, evidencie súpisných čísel a správy pozemkov, III. poschodie, č. dverí 305, 313. Súťažné podmienky nájdete aj na webstránke mestskej časti www.banm.sk

Nové Mesto má vyrovnaný rozpočet, prioritou je nový park a nová škôlka

Viac peňazí na obnovu škôl a škôlok, investície do revitalizácie ihrísk, športovísk a parkov, modernizácia ďalších klubov dôchodcov. S tým všetkým počíta rozpočet na rok 2016, ktorý 15. decembra schválilo novomestské miestne zastupiteľstvo.

Nové Mesto bude v budúcom roku hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom takmer 21,7 milióna eur. V porovnaní s tohtoročným je nižší o 3,5 milióna eur. *„Tento rok totiž mestská časť realizovala veľký projekt, v rámci ktorého bolo prevažne z eurofondov opravených deväť škôl a škôlok, dva parky a vybudované jedno komunitné centrum,“* vysvetlil rozdiel starosta Nového Mesta Rudolf Kusý.

Bežné výdavky a príjmy na budúci rok predstavujú 16,3 milióna eur. Kapitálové výdavky sú naplánované v objeme 5,3 milióna eur, pričom rozdiel medzi kapitálovými príjmami a výdavkami vo výške 3,9 milióna sa pokryje z rezervného fondu a z fondu rozvoja bývania.

V kapitálových aj bežných výdavkoch už tradične ide najviac peňazí na vzdelávanie – na chod škôl a na ich rekonštrukciu – spolu vyše deväť miliónov eur. *„V predloženom návrhu na rok 2016 sme dodržali hlavnú zásadu pri zostavovaní rozpočtu, a to zabezpečenie vyrovnaného rozpočtu. S cieľom udržať vyrovnaný bežný rozpočet sme krátili požiadavky jednotlivých správcov kapitol i rozpočtových organizácií,“* vysvetlila vedúca hospodárskeho a finančného oddelenia na Miestnom úrade Bratislava – Nové Mesto Jana Ondrová. V súlade s tým mestská časť hospodári bez dlhov a ani v budúcom roku nemá v pláne zadlžovať sa.

Jednou z priorít roka 2016 bude realizácia projektov z Nórskych fondov, v rámci ktorých vznikne na mieste bývalého cyklistického štadióna voľnočasový priestor JAMA, park Gaštanica na Kolibe a „zelená“ materská škola Za kasárňou. Nové Mesto dostane na tento účel z prostriedkov

Miestni poslanci sa predstavujú

Andrej Balga, MBA

V Novom Meste som sa narodil, vyštudoval a strávil tu celý doterajší život, preto by som rád osobne prispel k jeho rozvoju. Získal som skúsenosti v zahraničí aj v konzultačnej činnosti na Slovensku a snažím sa uplatňovať v poslaneckej práci to, čo našu mestskú časť priblíži vyspelým zahraničným mestám. Stal som sa zakladateľom občianskeho združenia PRE ROZVOJ BRATISLAVSKÉHO NOVÉHO MESTA, navrhol a realizoval som úspešný projekt Karta Novomešťana, ktorý podporuje záujmy obyvateľov i drobných podnikateľov.

K prioritám, ktoré presadzujem v miestnom zastupiteľstve, patria:

• Rezidenčné parkovanie, aby obyvatelia s trvalým pobytom v Novom Meste boli uprednostnení na vyhradených, viditeľne označených parkovacích miestach. Verím, že zavedenie týchto pravidiel prinesie menej áut, jednoduchšie parkovanie pre rezidentov a pre mnohých aj motiváciu prihlásiť sa k trvalému pobytu v Novom Meste. Získané finančné prostriedky pomôžu zlepšiť kvalitu života v našej mestskej časti.

• Rekonštrukcia a budovanie cyklotrás a cyklochodníkov, ktoré sú dnes v zlom stave a je ich žalostne málo. V roku 2015 mala naša mestská časť v rozpočte len 5000 eur vyčlenených na cyklotrasy, a to len ako súčasť participatívneho rozpočtu. Pričinil som sa o to, aby to v roku 2016 bolo podstatne viac. Chceme ich využívať nielen na rekreačné účely, ale aj ako alternatívnu dopravu do nákupného centra či do práce.

• Centralizácia EKO-podniku, ktorý má na starosti správu, údržbu a prevádzku verejnoprospešných objektov v Novom Meste, aby sa finančné prostriedky využívali efektívnejšie a minimalizovali sa prevádzkové náklady. V neposlednom rade by to pomohlo doriešiť situáciu na Zatiší a oblasť by sa zveľadila.

• Ako rodič presadzujem navýšenie rozpočtu na réžiu škôl a materských škôl, pretože aktuálny stav je nevyhovujúci.

• Zároveň je nevyhnutné postarať sa o našich seniorov, aby trávili svoj čas v zmodernizovaných priestoroch s možnosťou hodnotného kultúrneho a spoločenského vyžitia.

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Nórskeho kráľovského fondu takmer 1,3 milióna eur, mestská časť dá na projekty približne 1,6 milióna eur z vlastných prostriedkov.

Na rekonštrukciu ďalších škôl a predškolských zariadení, vrátane jedální a školských ihrísk vyčlenila mestská časť viac než pol milióna eur – základná škola na Odborárskej ulici napríklad dostane nové učebne, na Jeséniovej zrekonštruujú strechu a nadstavajú učebne. Viaceré škôlky a školy v Novom Meste čaká rekonštrukcia plynovej prípojky, rozvodov, spevnených plôch, sociálnych zariadení či kuchyne.

Príspevková organizácia mestskej časti EKO-podnik VPS, ktorá zabezpečuje údržbu ciest, chodníkov, detských ihrísk či areálu Kuchajda, dostane na fungovanie príspevok vo výške 2,2 milióna eur.

Na výstavbu a opravy miestnych komunikácií, vrátane cyklociest je určených 436-tisíc eur. Ďalších 67-tisíc eur je určených na revitalizáciu športovísk na Plzenskej, Kominárskej a na Ladzianskeho.

Viac ako 250-tisíc eur je určených na jednorazové dávky v hmotnej núdzi a na príspevky pri narodení dieťaťa. Na prevádzku ôsmich klubov dôchodcov, denného centra a sociálnej výdajne je vyčlenených 213-tisíc eur, na opatrovateľskú službu pôjde viac než 226-tisíc eur.

V rozpočte na budúci rok sa naďalej počíta s podporou pre rodičovské centrum Kramárik, ktoré dostane príspevok viac než 10-tisíc eur, podporu dostane aj rodičovské centrum Mierová kolónia. Na pracovnú terapiu a starostlivosť o ľudí bez domova, ktorú na území mestskej časti zabezpečujú Domov sv. Jána z Boha, Depaul, Stopa, Odyseus, Kresťania v meste, Proti prúdu a Vagus, je určených 35-tisíc eur. Novomestský športový klub dostane príspevok osemtisíc eur, ďalších 10-tisíc eur je určených na podporu občianskeho združenia, ktoré sa zameriava na budovanie cyklotrás.

Súčasťou rozpočtu Nového Mesta je aj participatívny rozpočet, v rámci ktorého o použití časti prostriedkov môžu rozhodovať priamo občania. Na realizáciu občianskych projektov a na investičné akcie participatívneho rozpočtu je vyčlenených 250-tisíc eur.

(mt)

Záver roka sme využili na údržbu a rekonštrukcie

Bezpečné hry na detských ihriskách

Teplé a suché počasie v posledných mesiacoch roka dovolilo realizovať práce v exteriéri, a tak ho pracovníci EKO-podniku VPS využili na rekonštrukcie a doplnenie vybavenia viacerých detských ihrísk.

Na Legerského ulici opravili obľúbený drevený domček – vymenili v ňom podlahu, opravili schodíky, celý ho vyčistili a natreli novým náterom. Rovnako na Kuchajde bolo potrebné vymeniť strechu a niektoré poškodené časti detského domčeka.

Múr i plot okolo ihriska na Plzenskej bol vplyvom času narušený, betón praskal. V rámci pravidelnej údržby tu pracovníci EKO-podniku opravili murované časti, vyvarili a vyrovnali poškodené kovové prvky a celé oplotenie ošetrili novým náterom. Zároveň vyrobili a osadili na ihrisku chýbajúcu bránu.

Rekonštrukcia hracej zostavy na detskom ihrisku na Guothovej ulici na Kramároch prispela k väčšej bezpečnosti tunajších detí. V rámci nej vymenili striešku, trámy i ďalšie poškodené drevené časti a celá zostava dostala ochranný náter.

A napokon, veľkú radosť pripravili malým aj väčším detvákom na sídlisku Hostinského, kde na detskom ihrisku pribudol kolotoč.

Škôlka na Letnej má novú kanalizáciu

Dlhoročné problémy s havarijným stavom kanalizácie v materskej škole na Letnej sú už minulosťou. Počas jesenných mesiacov tu mestská časť vybudovala novú kanalizačnú prípojku dlhú približne 55 metrov. *„Stará kanalizácia bola upchatá a nefunkčná, pravidelne dochádzalo k vyplavovaniu splaškov. Práce sa realizovali za plnej prevádzky materskej školy, teda bez obmedzenia jej fungovania a boli ukončené pred koncom roka 2015,“* uviedol Ing. Róbert Sedlačko, pracovník referátu výstavby a investícií na Miestnom úrade Bratislava – Nové Mesto.

(jš), snímky J. Plevová, EKO-podnik

Bude EKO-podnik sídliť na bývalej skládke odpadu?

Vyčistiť lokalitu Zátišie a urobiť z nej priestor, ktorý by bolo možné normálne využívať, stojí mestskú časť nemalé úsilie i finančné prostriedky. Pred časom novomestský EKO-podnik VPS vyviezol odpad z viac než tretiny územia, a túto

časť plochy ohradil, aby sa situácia nezopakovala. Napriek tomu sa našlo pár nezodpovedných jedincov, ktorých ani toto opatrenie nezastavilo.

V priebehu roka 2015 realizovala mestská časť druhú etapu prác. Z verejných plôch medzi garážami a z oploteného pozemku nechala vyviezť 916 ton odpadu – z toho približne 20 ton skončilo na recyklačnom dvore. Vytriedenie, odvoz a likvidáciu odpadov zabezpečila dodávateľská spoločnosť REMAS Servis, s.r.o., víťaz súťaže verejného obstarávania. Zo štátneho Environmentálneho fondu založeného na podporu starostlivosti o životné prostredie získala Mestská časť Bratislava - Nové Mesto príspevok na sanáciu lokality vo výške 95 percent predpokladaných nákladov, teda 35 891 eur, zvyšných 5 percent vo výške 1889 eur financovala z vlastných prostriedkov. Zmluva o poskytnutí dotácie z Environmentálneho fondu zaviazala mestskú časť finančne pokryť aj nakladanie s vytriedenými zložkami odpadu.

Vyčistené územie na Zátiší plánuje EKO-podnik VPS prevziať do vlastnej správy a zabrániť ďalšiemu nezákonnému ukladaniu odpadu. Prístupové cesty už ohradili betónovými zátarasami, čím znemožnili prístup motorových vozidiel. Zároveň spustili kamerový systém, ktorý oblasť monitoruje. *„Trvalú čistotu však najlepšie zabezpečí efektívne využívanie územia,“* vysvetľuje riaditeľ EKO-podniku VPS Robert Molnár. *„Naše strediská sídlia v súčasnosti na rôznych miestach, čo kladie vysoké nároky na riadenie, koordináciu i kontrolu. Pritom pozemok na Zátiší má ideálne predpoklady na zriadenie centrálneho sídla firmy. V súčasnosti preverujeme možné formy stavby a pripravujeme štúdie, aby malo miestne zastupiteľstvo kvalitné podklady na rozhodovanie. V prípade schválenej investície by sme už v budúcom roku mohli začať s budovaním administratívnych priestorov, hál i skladov. Samozrejme, prinieslo by to výrazné úspory mzdových prostriedkov a zvýšenie efektivity.“* Dodajme, že by si vydýchli aj obyvatelia širokého okolia, ktorí boli nútení dlhé roky žiť v tesnej blízkosti rozsiahlej skládky odpadu.

Jana Škutková
Snímka Jana Plevová

V lesoparku pribudli detské ihriská

Na území mestských lesov pribudli dve detské ihriská – na Kamzíku a v lokalite Drieňovské lúky – Snežienka. Tieto miesta sú medzi Novomešťanmi i ostatnými návštevníkmi lesoparku veľmi obľúbené a takéto zariadenia pre deti tu doteraz chýbali.

Nové ihriská boli financované z poslaneckých priorít mestských poslancov Olivera Kríža a Tomáša Korčeka. Slávnostne ich uviedli do prevádzky v decembri za prítomnosti primátora Iva Nesrovnala, oboch poslancov a riaditeľa Mestských lesov Juraja Zikmunda. Poďakovanie patrí aj občianskemu aktivistovi Jakubovi Mrvovi, ktorý na absenciu detského ihriska v lokalite upozornil vo svojom blogu. *„Dlhodobo sa zaoberám územím lesoparku a spolu s dobrovoľníkmi sme tu spravili veľa práce. Oceňujem, že revitalizácia verejných priestranstiev je spoločnou prioritou primátora a poslancov,“* povedal poslanec mestského zastupiteľstva Tomáš Korček.

Nové detské ihriská sa nachádzajú v lokalitách s dobrou dostupnosťou. Na Kamzík sa dá prísť autom, k Snežienke chodí MHD a je tu aj spodná nástupná stanica sedačkovej lanovky. *„Ihriská sú vybavené lavičkami a odpadkovými košmi, neďaleko je aj možnosť urobiť si piknik,“* uviedol T. Korček. Obdobné hracie prvky pre deti sú nainštalované na vyhľadávaných ihriskách na Partizánskej lúke a v Krasňanoch.

Z iniciatívy poslanca Tomáša Korčeka vznikol na Kamzíku aj vonkajší športový park (tzv. outdoor gym) v blízkosti Cvičnej lúky na Kolibe. Ide o rôzne prvky, ktoré umožňujú ľuďom zacvičiť si na čerstvom vzduchu. Outdoor gym tvorí deväť sekcií posilňovacieho náradia vrátane možnosti pridávať závažia.

(ds)

Stromov na Račianskej pribúda

Keď sa členovia OZ Biely kríž pred tromi rokmi rozhodli, že vrátia Račianskej ulici jej dávnu podobu a opäť vysadia stromoradie, vzali na seba syzifovskú úlohu. Našťastie vytrvali a žiadne prekážky ich neodradili! 28. novembra 2015 zasadili popri frekventovanej ceste ďalších 13 mladých stromčekov, takže celkový počet dosiahol 57 prírastkov. Pracovitým Bielokrížanom od začiatku pomáhajú priatelia zo sídliska Dimitrovka, pridali sa ľudia zo širokého okolia Račianskej ulice a brigád náročných na fyzickú prácu sa pravidelne zúčastňujú starosta aj poslanci miestneho zastupiteľstva. *„Naše úsilie získalo veľké sympatie Novomešťanov, získali sme príspevok z participatívneho rozpočtu. Postupne sa blížime k Račianskemu mýtu a v roku 2016 by sme mohli dosiahnuť cieľ. Chcem poďakovať všetkým, čo v chladnom počasí vymenili sobotné voľno za spoločnú drinu. Veľmi tiež oceňujeme podporu riaditeľa EKO-podniku VPS Róberta Molnára a jeho spolupracovníkov. Tohto roku nám vykopali jamy, priviezli stromy na určené miesta, postarali sa o odvoz starej a dovoz novej hliny. Bez ich šikovných ľudí a potrebných mechanizmov by bola práca oveľa ťažšia,“* povedala Ľubica Križanová, predsedníčka občianskeho združenia a jedna z „duší“ projektu výsadby. O jedno osobitné poďakovanie ma požiadali účastníci brigády. Patrí milým dámam Anne Bergerovej a Irene Engelhardtovej, ktoré vzhľadom na úctyhodný vek stromy sadiť nemôžu, no chuť do práce u tých mladších prišli podporiť tvarohovými koláčmi a voňavým punčom. Takej prosbe radi vyhovieme!

Text a snímky Jana Škutková

Vianočné stromčeky po sviatkoch

Spoločnosť OLO zlikvidovala v roku 2014 približne 84 ton vianočných stromčekov, v roku 2015 takmer 94 ton a ich likvidáciu opäť zabezpečí v období od 11. 1. 2016 do 29. 2. 2016. Keďže vianočné stromčeky predstavujú biologicky rozložiteľný odpad a odvážajú ich na zhodnotenie kompostovaním, musia byť dôkladne odzdobené. V prípade rodinných domov ich treba ukladať k zberným hniezdam – k najbližšiemu stojisku, v prípade bytových domov k stanovištiam zberných nádob. Bezplatne ich možno odovzdať aj v zbernom dvore OLO, a.s., na Starej Ivánskej ceste 2. Je otvorený každý deň okrem nedele a sviatkov od 8. do 18. h.

Fresh Market v novostavbe bude veľkorysejší

Stará budova Ikey pri križovatke Tomášikovej a Rožňavskej, využívaná v posledných rokoch ako Fresh Market, sa už dlhšie rekonštruuje, a pritom zvyšuje o jedno podlažie. Informovanejší Novomešťania už vedia, že v nej bude Okresný úrad a klientske centrum otvorenej štátnej správy ESO – úrad rezortu vnútra, kde si občan vybaví, čo potrebuje, na jednom mieste, bez zbytočného behania po meste (bližšie na adrese www.eso-portal.sk). Centrum majú otvoriť už čoskoro, ešte v januári. V nižšej časti budovy – bližšie k centrále Slovenskej sporiteľne – sa pripravuje na štart prvá predajňa nového supermarketu s čerstvými slovenskými potravinami Yeme.

Nový Fresh Market, koncipovaný oveľa veľkorysejšie než ten doterajší, bude v susediacej novostavbe. Okrem predajcov, ktorí sa doň vrátia, pribudne totiž rad nových. Miesta bude dosť – na dve podlažia s prenajímateľnou plochou 4100 m² sa vmestí asi 80 nových prevádzok. Nielen predajne s bežnými potravinami, ale aj obchody a trhové pulty na rôzny spôsob špecializované – až po palacinkáreň, cukráreň a kaviareň. Okrem nich pivo a víno, drogéria a kozmetika, kvetinárstvo, chovateľské a remeselnícke potreby, papiernictvo, kľúčová služba a trafika... Ako to už v tržnici býva. Na poschodí budú gastroprevádzky – slovenská kuchyňa, ale i kuchyňa chorvátska, talianska, thajská, vietnamská, slovom, všehochuť. Bude tu pizzeria, ryby, sushi, raw strava, ponuka pre vegetariánov, celiatikov i makrobiotikov, bar so šťavami a pre tých, čo sa náhlia, chlebíčky, hamburgery i šaláty.

Prvé reakcie ľudí na informácie o hojných gastroprevádzkach sú dosť nedôverčivé, najmä so zreteľom na doterajší počet parkovacích miest – tých ale po dokončení celého areálu určite bude viac. Dôležitá bude aj úloha železničnej stanice Bratislava – Nové Mesto v budúcej organizácii celomestskej a prímestskej dopravy. *(vv)*

Nech sa páči, rozhodnite

Participatívny rozpočet
Nové Mesto v našich rukách

Už o niekoľko dní sa vo vašich poštových schránkach po druhýkrát objavia hlasovacie lístky participatívneho rozpočtu. Po roku znovu prichádza čas rozhodnúť o tom, kam nasmerovať časť našich daní. A rovnako ako minule opäť je z čoho vyberať. Okrem možnosti hlasovať za občianske projekty a zadania tentoraz sme pripravili aj ďalšiu novinku.

Po ôsmich mesiacoch príprav sa nám podarilo vytvoriť zoznamy prioritných občianskych návrhov a zámerov pre celú mestskú časť i niektoré štvrte, aj zoznamy projektových návrhov. Tieto prípravy zahŕňali verejné stretnutia vo štvrtiach, spracovávanie podnetov z dotazníka Burza nápadov, osobné konzultácie s jednotlivcami a sformovanie prvých pracovných skupín, ktoré sa venujú konkrétnym témam.

Dvadsať statočných

Presnejšie by bolo napísať dvadsať projektových zámerov, pretože sa za nimi skrýva väčší počet ľudí, ktorí sa rozhodli uchádzať sa svojimi nápadmi o priazeň Novomešťanov. Ako v predchádzajúcich dvoch rokoch aj teraz je pre ne charakteristická rozmanitosť. Po odovzdaní projektových zámerov sme sa pustili do spoločnej prípravy projektovej dokumentácie. Prvé stretnutie s koordinátormi budúcich projektov, ako to už býva, prinieslo viac otázok než odpovedí, napriek tomu sa snáď podarilo vyjasniť podstatnú časť úvodných pochybností. Zúčastnených sme rozdelili do troch tematických skupín: sociálnej a vzdelávacej, komunitnej a verejných priestorov.

V týchto skupinách sa budúci koordinátori zamýšľali nad tým, aké kritériá by mali spĺňať kvalitné projekty, do ktorých by sa oni sami mali chuť zapojiť, a zároveň by obohatili našu mestskú časť. Ešte predtým sme im predstavili v podobe grafov podnety od občanov, získané v Burze nápadov, aby si hlbšie uvedomili priority a pálčivé problémy Nového Mesta, ako ich vnímajú obyvatelia, ktorí sa do tejto ankety zapojili. Záverečná časť stretnutia bola venovaná vzájomnej prezentácii jednotlivých projektových zámerov.

Čo sa týka rozmanitosti projektov, tá sa týka nielen tém, ale opäť aj území, kde sa realizácie plánujú, pretože sa týkajú veľkej časti Nového Mesta. V tomto roku sa nám rozsypalo vrece s projektmi z Koliby, odkiaľ nám prišlo až päť zámerov. Zameriavajú sa medziiným na vytvorenie komunitného centra, vybudovanie detského ihriska či propagovanie behu ako najrozšírenejšieho športového odvetvia na Slovensku. Medzi občianskymi projektmi nechýba ani téma bezdomovectva, ktorú zastupuje projekt Spolu pre komunitu. Jeho cieľom je revitalizácia dvoch verejných priestranstiev na Zátiší a v Ľudovej štvrti ľuďmi bez domova. Ďalším z projektov je snaha o zmapovanie potrieb mládeže. Hodnotné na tejto aktivite je jednak to, že sa zameriava na cieľovú skupinu, ktorej naša mestská časť na rozdiel od iných častí populácie, ako sú napríklad seniori alebo rodiny s deťmi, neposkytuje žiadne špecifické služby, jednak to, že sa o to chce pokúsiť nápaditým spôsobom, ktorý predpokladá vyhľadávanie mladých ľudí na miestach, kde sa zvyčajne stretávajú. Do participatívneho rozpočtu sa vracia aj Komunitná cyklodielňa, ktorá si nachá-

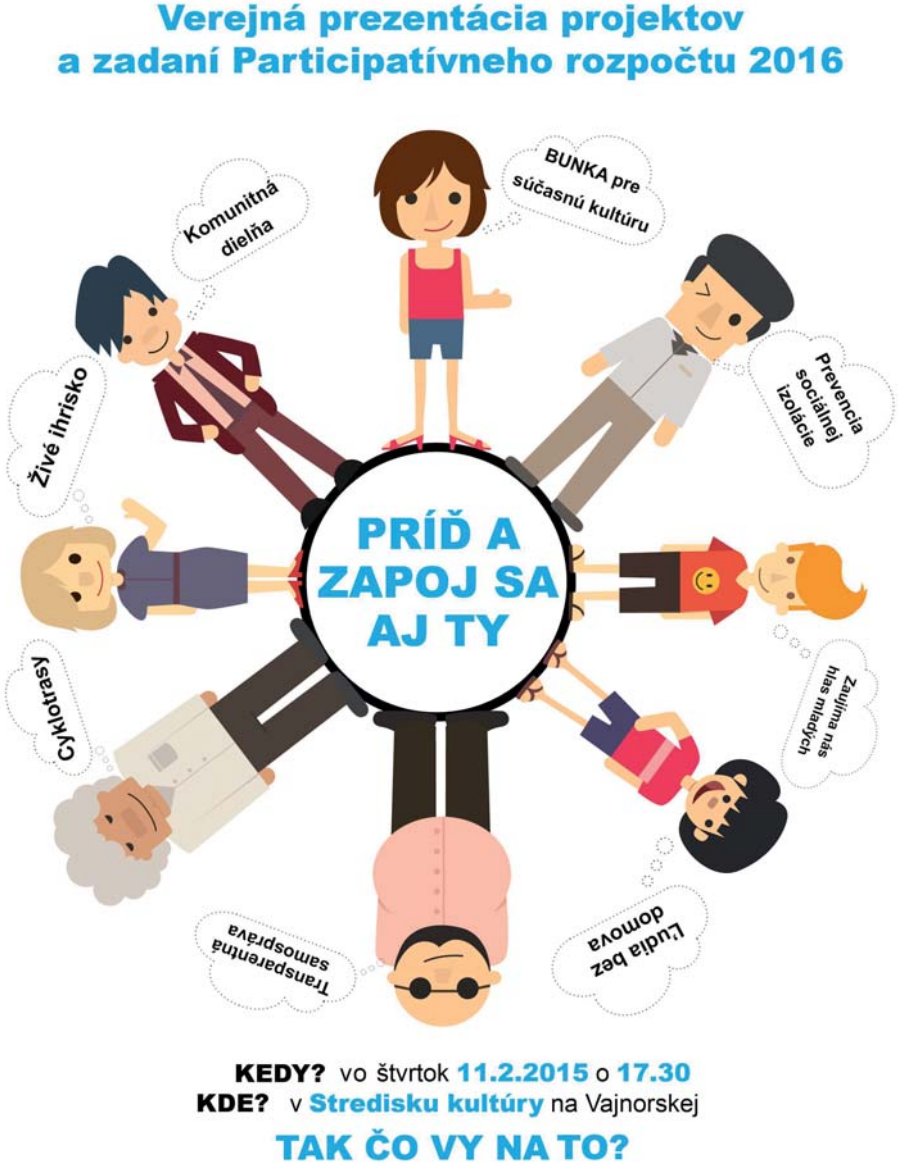

dza čoraz väčšiu obľubu. Zámerom projektu je rozšíriť služby, takže popri cyklistických potrebách bude možné starať sa aj o lyže či snowboardy a zameriavať aktivity aj na deti a rozvíjanie ich manuálnych zručností.

Osem veľkých tém

Rovnako ako v minulom roku aj tentoraz ponúkame osem zadaní, teda vysokorozpočtových investícií, ktoré majú význam pre celú mestskú časť. Štyri z nich sa opakujú. A to z troch dôvodov. Prvým je to, že v minuloročnom hlasovaní sa umiestnili na prvých miestach. Druhým to, že aj v tomto roku patrili k najčastejšie sa opakujúcim žiadostiam a návrhom občanov, a tým tretím, že ich realizácie si vyžadujú niekoľkoročné, či dokonca dlhodobé investície, prípravu i realizáciu. Konkrétne ide o rekonštrukciu chodníkov, budovanie cyklotrás, výsadbu novej a údržbu ostatnej zelene, napokon o vybudovanie zariadenia opatrovateľskej služby pre seniorov. Nové témy vzišli predovšetkým z verejných stretnutí vo štvrtiach. Pri každom novom zadaní je napriek rozličným témam spoločný zámer. Vytvorenie verejnej politiky mestskej časti na základe realizácie konkrétnych pilotných projektov. Ide o revitalizáciu vnútroblokov, ktorá bola častou témou stretnutí i podnetov z Burzy nápadov. Zadanie si bude klásť za cieľ vytvorenie manuálu mestskej časti, ktorý by presne definoval jednotlivé postupy a finančné rámce, pričom by sa vytváral ako výstup z dvoch pilotných realizácií konkrétnych vnútroblokov. Druhým novým zadaním je téma biologického odpadu, presnejšie, možnosti kompostovania. Podľa konkrétneho dopytu obyvateľov by sa tak mohlo pristúpiť k budovaniu komunitných kompostérov, resp. obecného kompostoviska. Ďalšou témou je transparentnosť samosprávy. Napriek tomu, že naša mestská časť vo zverejňovaní informácií napreduje, často prichádzajú podnety od občanov, že niektoré informácie sú stále nedostupné, najmä že často nedostávajú spätnú väzbu na vlastné podnety. Radi by sme preto ponúkli možné riešenia v spolupráci s platformami OpenData.sk a digital.slovensko. Posledným novým zadaním je téma, ktorá počas verejných stretnutí rezonovala najviac: ľudia bez domova. Tento pálčivý problém samozrejme taktiež nemá žiadne jednoduché riešenie a vyžaduje si spoluprácu viacerých subjektov. Práve preto sme na úrade vytvorili pracovnú skupinu, ktorá zapája organizácie úspešne pracujúce s touto cieľovou skupinou. Prvé úspechy v integrácii sme už zaznamenali prostredníctvom projektov upratovania a čistenia ulíc našej mestskej časti. Zadanie umožní hlbšiu spoluprácu s Eko-podnikom a prinesie rozšírenie služieb o ďalšie, ktoré postupne umožnia ľuďom bez domova opätovný návrat do spoločnosti.

Novinka zo štvrtí

Po minuloročnom experimente s hlasovaním o zámeroch pre dve štvrte sme sa tentoraz pokúsili vybrať najdôležitejšie intervencie a realizácie prostredníctvom konsenzu účastníkov verejných stretnutí. Tieto stretnutia mali jednotný formát. Najprv Kancelária pre participáciu predstavila úspešné realizácie projektov z roku 2015 a podnety týkajúce sa konkrétnej štvrte, ktoré sme dostali od obyvateľov. Potom sme otvorili diskusiu o týchto podnetoch a zaznamenávali ďalšie. Postupne sme sa snažili dopracovať k trom najdôležitejším. Z toho vzišlo celkové poradie, prvé tri návrhy sa mestská časť v spolupráci s obyvateľmi pokúsi zrealizovať v tomto kalendárnom roku. Jednotlivé návrhy sme zatiaľ neumiestňovali v položke participatívny rozpočet, ale našli si miesto v celkovom rozpočte mestskej časti v jednotlivých tematických kolónkach. Celkovo možno povedať, že v jednotlivých štvrtiach dominovali témy odpadového hospodárstva – predovšetkým budovanie kontajnerových stojísk – a pešia doprava, najmä oprava chodníkov v havarijnom stave, v kopcovitých častiach Nového Mesta rekonštrukcie schodísk. Verejné fóra sa nám v roku 2015 podarilo realizovať v nasledujúcich štvrtiach: Tehelné pole, Zátišie, Hostinského sídlisko, územie ohraničené ulicami Šancová – Račianska – Pionierska, Koliba a Kramáre. Komunikovali sme naďalej aj s aktívnymi ľuďmi z Mierovej kolónie a z územia okolo Bieleho kríža, avšak tu sme narazili na majetkovoprávne vzťahy – zámery miestnych obyvateľov hatí skutočnosť, že verejné priestory sú v súkromnom vlastníctve.

O predložených zámeroch, či už v podobe občianskych projektov alebo zadaní, by sa samozrejme dalo napísať omnoho viac. Ak vás tieto informácie zaujali, prijmite naše pozvanie na verejnú prezentáciu zámerov do Strediska kultúry na Vajnorskej. Nielenže sa dozviete viac, ale bude tam aj priestor na vaše otázky a nové nápady, ktoré by pomohli skvalitniť život v našej mestskej časti.

Na záver by sme sa radi poďakovali všetkým zúčastneným, ktorí priložili ruku k dielu a spolu s Kanceláriou pre participáciu pripravili celkovú ponuku participatívneho rozpočtu na rok 2016. Vašou účasťou v hlasovaní dáte tejto niekoľkomesačnej práci hlbší zmysel a väčší význam.

Peter Nedoroščík

Pochúťky medzi kolesami

Záver sezóny oslávili novomestskí cyklisti netradične – komunitnú cyklodielňu v knižnici na Pionierskej premenili 21. novembra na príjemnú kaviareň. Inšpirovalo ich medzinárodné podujatie Restaurant Day, ktoré dáva príležitosť amatérskym kuchárom, pekárom i cukrárom predstaviť svoje kulinárske umenie známym aj neznámym okoloidúcim. Voňavá kávička, ovocné i bylinkové čaje, varené víno a chutné koláčiky domácej výroby chutili každému, kto sem zaskočil na kus reči s ochotnými opravármi a s dievčatami, ktoré projekt zabezpečili organizačne. Dobrovoľníci sa po celú letnú sezónu starali o dobrý stav našich dvojkolesových tátošov. Aj vďaka nim rástol počet bezpečných cyklistov v Novom Meste. *„V hlavnom zamestnaní som informatik a nemám veľa pohybu ani kontaktov s ľuďmi. Fyzická práca a komunikácia pri oprave bicyklov ma vyslovene baví. Novomešťania našu dielňu už poznajú, v niektoré popoludnia sme sa ani nezastavili. A je dobre, že sa medzi nami vytvára komunita priateľov najzdravšej prepravy, ktorí dokážu urobiť niečo pre spoločné ciele,“* vyjadril spokojnosť s vývojom situácie Jozef Vencelík.

A tak držíme palce, aby cyklodielňa uspela aj v ďalšom ročníku participatívneho rozpočtu.

Text a snímka Jana Škutková

Cenu Samuela Zocha získal novomestský vedec a pedagóg

Na slávnostnom galavečere 15. decembra v divadle Aréna odovzdal predseda Bratislavského samosprávneho kraja Pavol Frešo ocenenia BSK za rok 2015. Najvyššie ocenenie - výročnú cenu Samuela Zocha udelila župa siedmim osobnostiam, čestné občianstvo in memoriam priznala historikovi umenia prof. Eduardovi A. Šafaříkovi. Župan ďalej odovzdal sedem Pamätných listov predsedu a 31 ocenení bývalým politickým väzňom, ktorí nespravodlivo trpeli v období komunizmu.

Za významný prínos a výsledky vo vedeckej, pedagogickej, kultúrno-spoločenskej a humanistickej práci si Cenu Samuela Zocha prevzal aj Novomešťan Prof. JUDr. PhDr. Ladislav Hubenák, DrSc. Nomináciu na ocenenie tohto renomovaného odborníka na slovenskú historickú a historicko-právnu vedu predložili členovia Spoločnosti PROMETHEUS – združenia svetských humanistov. Pán profesor Hubenák je jedným z jeho zakladajúcich členov, dlhoročným predsedom ústrednej rady a dnes jej čestným predsedom.

Z množstva dosiahnutých vedeckých hodností a titulov je jasné, že vzdelanie i vzdelávanie hralo vo vašom živote veľkú úlohu, boli ste radšej pedagógom, či vedcom?

Vyštudoval som právnickú fakultu UK, tam som bol promovaný na doktora práv, neskôr som externe vyštudoval filozofickú fakultu, získal titul kandidáta vied, habilitoval sa na docenta, obhájil doktorskú dizertáciu, a neskôr som bol menovaný profesorom pre odbor československé dejiny. Už v poslednom ročníku vysokej školy som začal pôsobiť aj ako asistent a prednášateľ. Vždy ma veľmi bavila pedagogická práca a výchova mladých vedeckých pracovníkov, tej som sa nikdy nevzdal. Popri tom som sa venoval vede, niekoľko rokov som pracoval ako riaditeľ Štátneho slovenského ústredného archívu, v Ústave štátu a práva, na Ministerstve školstva SR. Potom som sa vrátil k učiteľstvu a prednášal som na viacerých fakultách a univerzitách v Bratislave, Brne, Trnave aj Banskej Bystrici. Bol som predsedom komisií pre obhajobu kandidátskych a doktorských dizertačných prác, spolupracoval som na príprave učebníc. Pred desiatimi rokmi som ukončil aktívnu pedagogickú prácu, ale stále pôsobím ako oponent doktorských prác, docentských a profesorských dizertácií.

Ako sa pozeráte na možnosť vedeckej kariéry u dnešných mladých ľudí?

Vzťah k vzdelávaniu sa zmenil, je poznačený tempom súčasnej doby. Mladí ľudia sú pod tlakom, aby čím skôr získali zamestnanie. Pre nás kedysi nebol problém dostať odbornú prácu, mohli sme si dovoliť študovať dlhšie. Je nezdravé, že na novovzniknutých školách končí tak veľa absolventov práva, pretože mnohí študujú bez skutočného záujmu.

Iným problémom sú „lietajúci profesori“. Kvalita vzdelávania ide potom dolu vodou, veď sa nedá učiť na troch školách, navyše je to na úkor vedeckej práce. Kedysi aj diaľkové štúdium bolo serióznejšie, než je dnes. Zaviedlo sa bakalárske štúdium, ale jeho absolventi sa nevedia uplatniť, nie je to dokončené vzdelanie.

Smutné je, že sa znižuje počet záujemcov o serióznu vedeckú prácu, čo je vo veľkej miere otázka platov. Hlásateľka správ o počasí má vyšší plat než univerzitný profesor! Tým by sa mala spoločnosť vážne zaoberať, aby sa učiteľom dostalo primeraného odmeňovania.

Na čo rád spomínate zo svojho pôsobenia vo vedecko-historickej oblasti?

Dlhé roky som sa podieľal na činnosti Slovenskej historickej spoločnosti, urobili sme obrovský kus práce. Radosť mám napríklad z historických monografií o dvoch západoslovenských mestách - Skalici a Brezovej. Vedecká práca by nemala byť odtrhnutá od života, preto som vždy veľa písal a publikoval. Som autorom alebo spoluautorom 42 knižných diel, vyše 200 vedeckých štúdií, odborných článkov v zborníkoch a vedeckých časopisoch, učebných pomôcok a študijných materiálov, stoviek publicistických článkov, rozhlasových a televíznych relácií. Už po odchode do dôchodku som publikoval dvojdielne Právne dejiny Slovenska od najstarších čias do roku 1945 a Lexikón právnych dejín. Obe diela získali ocenenie Slovenského literárneho fondu, a táto pocta ma úprimne potešila.

Ako sa vám podarilo udržať si výbornú pamäť a závideniahodnú duševnú kondíciu?

Mám 87 rokov, a prakticky som neprestal robiť. Už nevyučujem aktívne, no popri oponentúrach rád pripravujem prednášky na rôzne historické témy. Držím sa čítania, píšem recenzie a teším sa, že podobne k práci pristupuje aj moja manželka. Obaja si tak udržiavame mladého ducha.

V dennom centre seniorov na Športovej ste stáli pri založení klubovej

Na snímke zo slávnostného galavečera je profesor Ladislav Hubenák štvrtý sprava

„Miniuniverzity tretieho veku“. O čom prednášate najradšej?

Mával som často prednášky k výročiam historických udalostí - v klube seniorov alebo v miestnej pobočke knižnice. Posluchačom sa páčili, a tak sme začali robiť ucelenejšie kurzy a nazvali ich Miniuniverzitou. Teraz organizujeme napríklad prednášky na tému rasového zákonodarstva a stretávajú sa s veľmi dobrým ohlasom. Seniori už nepotrebujú informácie kvôli školským či pracovným povinnostiam, ale o to radšej si rozšíria obzor. A o čom prednášam najradšej? Doma som najmä v novodobých československých dejinách, takže sa venujem predovšetkým 20. storočiu.

Zhovárala sa Jana Škutková
Snímky Jana Plevová, BSK

Keď sa iní prebúdzajú, pani Klára má už napečené

„Ona je zázrak. Je sčítaná, inteligentná, stará sa o seba. Keď ja sa ráno ešte len snažím naštartovať do dňa, ona už pribehne s napečenými moravskými koláčmi. A to som mladšia!“ Tak výstižne vykreslila pani Mária z Nového Mesta svoju susedku a kamarátku – pani Kláru Mendelovú. V novembri ju sprevádzala na tradičnej slávnosti, ktorú pre jubilantov organizuje v Stredisku kultúry na Vajnorskej naša mestská časť. Pani Klárika bola spomedzi pozvaných seniorov najstaršia – oslávila 96 rokov, tie by jej však hádal len málokto.

Za svoju skvelú kondíciu vďačí životnému štýlu, ktorému je roky verná. *„Treba každý deň cvičiť, hýbať sa. Pohyb je život. A taktiež čítať a starať sa o seba,“* radí oslávenkyňa. Ako hovorí, veľmi ju drží aj viera a kontakt s ľuďmi. *„Ten je veľmi dôležitý. A najmä kontakt s rodinou, najbližšími,“* dodáva matka dvoch detí, babka troch vnúčat a prababka štyroch pravnúčat, ktorá celý život pracovala v doprave a v zahraničnom obchode. Hoci nie každý z tých deväťdesiatich šiestich rokov bol ľahký, život vždy žila a ďalej žije naplno a s vďačnosťou: *„Ďakujem za každý deň, ktorý mi je dopriate prežiť.“*

Veľa zdravia do ďalších rokov zaželal pani Kláre a ďalším novomestským jubilantom aj starosta Nového Mesta Rudolf Kusý. Poďakoval im za všetko, čo pre mladšiu generáciu urobili a ešte urobia. A potom už dostal priestor hudobný darček od mestskej časti – vystúpenie dlhoročného sólistu SND Ivana Ožváta, ktorého sprevádzala operná speváčka Mária Rychlová.

Tak ešte raz – všetko najlepšie, veľa zdravia a pohody, jubilanti naši!

Ján Borčin, snímka Boris Caban

Šachový turnaj vyhrala „kráľovná“

Prvého decembra 2015 hostilo denné centrum seniorov na Vajnorskej 5. ročník Vianočného šachového turnaja OPEN VIANOCE. Prihlásilo sa 12 hráčov z domáceho klubu, pozvanie prijalo aj 12 šachistov zo Senior Klubu Karlova Ves a Klubu dôchodcov Dúbravka. Hralo sa sedem kôl na 2x15 minút podľa pravidiel RAPID šach. Turnaj sledoval a hodnotil skúsený rozhodca Ján Marko. Všetky tri prvé miesta si vybojovali domáci hráči z Vajnorskej. Víťazkou sa stala pani Zita Beňová (6,0 bodov), druhé miesto obsadil pán Ján Šúň (5,0 bodov) a tretie miesto pán Jaroslav Bukovčák (5,0 bodov). Organizátori aj hráči srdečne ďakujú svojmu kolegovi z klubu pánovi Viktorovi Mikuláškovi za dlhoročné sponzorstvo občerstvenia počas turnaja. O pekné ceny pre všetkých účastníkov sa postarali seniori z Vajnorskej pod vedením pani Ruženy Deákovej.

Text a snímka Ján Marko

Prvý trhový deň sa vydaril

Občianske združenie Kramárčan usilovne pracuje na svojom projektovom zámere, vďaka ktorému by sa na Kramároch mali konať pravidelne trhy. Ako prvú lastovičku zorganizovali jeho členky za podpory Komunitnej nadácie Bratislava a v spolupráci s miestnym Klubom dôchodcov vianočný trh v Kultúrnom dome na Kramároch. Počas druhej adventnej nedele tam Novomešťania mohli nakúpiť vianočné darčeky, dekorácie či sladkosti, a zároveň sa zabaviť, stretnúť so susedmi a podebatovať si. K príjemnému pocitu prispeli účastníčky miestneho speváckeho kurzu aj spontánne vystúpenia detí s básničkami a pesničkami. Pre malých neposedníkov pripravilo Rodinné centrum Kramárik tvorivé dielne, aby sa dospelí pokojne mohli venovať obzeraniu a nakupovaniu. Akcia sa vydarila, a tak usporiadateľky veria, že pravidelné trhy sa podarí priniesť na Kramáre už v novom roku.

Text a snímka Andrea Ostrihoňová

Skôr narodení trénovali prácu s PC

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto a Bratislavský samosprávny kraj pripravili pre seniorov certifikované počítačové kurzy zamerané na získanie ďalších zručností v práci s počítačom a internetom. Šesť cyklov praktického vzdelávania sa uskutočnilo počas októbra a novembra 2015 v rámci projektu „Vzdelanie – most, ktorý spája komunity v BA-NM“. Príjemné prostredie a učebňu s potrebným technickým vybavením poskytla účastníkom knižnica na Pionierskej ulici. Trpezlivým a zrozumiteľným spôsobom ich počas trojdňových kurzov sprevádzal lektor Marián Butowski. *„Vo svojej profesii sa venujem vývoju webových stránok a vyučovanie znamená pre mňa veľmi príjemnú zmenu. Tempo aj obsah kurzov prispôsobujem skupinám i jednotlivým účastníkom, aby sa každý naučil niečo nové, a najmä aby neskôr dokázal poznatky využiť.“* Seniori si školenie pochvaľovali, väčšina nepatrila k úplným začiatočníkom a možnosť prehĺbiť si dnes mimoriadne potrebnú zručnosť v práci na počítači ich potešila. *(jš)*

Aká krása sa nosila na našom vidieku

V októbri minulého roka otvorili v Galérii ÚĽUV na Obchodnej ulici nevšednú výstavu krojov pod názvom **vyKROJenô** a členky Denného centra seniorov na Stromovej si ju nenechali ujsť. So záujmom sme si vypočuli odborný výklad kurátorky výstavy Moniky Zapletalovej o vidieckom odeve, ktorý dopĺňala fundovanými poznámkami naša kolegyňa a dlhoročná dizajnérka ÚĽUV-u Janka Menkynová. Obdivovali sme rôzne druhy a farebnosť výšiviek zdobiacich ženské i mužské kroje. Nadchli nás nádherné čepce na denné aj sviatočné nosenie i náročné vyhotovenie svadobných ozdôb hlavy. Neveriacky sme sa oboznamovali s rôznymi úpravami vlasov za použitia zložitých pomôcok podporujúcich tvar čepca tej-ktorej lokality. Zaujalo nás aj rozprávanie o procese tvorby kroja od nákresu výšivky cez jej realizáciu, aplikovanie na príslušnú časť kroja, ušitie na vhodnú veľkosť budúcej majiteľky či majiteľa a kompletizovanie jednotlivých častí odevu až po jeho skladovanie a údržbu.

Výstava potrvá do 5. februára 2016. Odporúčame jej návštevu nielen staršej, ale i mladšej generácii, ktorá, žiaľ, stráca už kontakt s kultúrnym dedičstvom vidieckeho prostredia minulého storočia.

Text a snímky Oľga Hauskrechtová

Súťaž rozšírila vedomosti

V prvý decembrový deň sa seniori z novomestských denných centier stretli v klube na Račianskej ulici, aby si v okresnom kole súťaže Poznaj naše Nové Mesto a Bratislavu porovnali vedomosti. Súťaže, ktorú v spolupráci zorganizovali Okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska Bratislava III a Mestská časť Bratislava – Nové Mesto, sa zúčastnili trojčlenné družstvá z klubov na Športovej, Jeséniovej, Stromovej, Vajnorskej a hostitelia z klubu Zlatý dážď.

Otázky boli ľahšie i ťažšie, ale väčšina súťažiacich dokázala, že si dobre osvojili poznatky z historických podkladov, ktoré mali k dispozícii vopred. V porote zasadli predstavitelia Jednoty dôchodcov Slovenska RNDr. Elena Soboličová, CSc., Jozefína Luknárová a Miroslav Pastorek. Vzhľadom na to, že v prvom ročníku súťaže dosiahli veľmi dobré výsledky všetci účastníci, porota neurčila prvé miesta a rozhodla, že skutočné súťažné zápolenie naštartuje až v nasledujúcom roku. Víťazmi sa tak stali všetci, čo sa podučili niečomu zaujímavému.

Text a snímka Jana Škutková

Dámy z Kramárov dostali nové frizúry

Denné centrum seniorov na Stromovej sa začiatkom decembra zmenilo na kadernícky salón. Aj tento rok sem zavítali budúce kaderníčky zo Strednej odbornej školy na Račianskej a v predvianočnom čase sa venovali frizúram dám z kramárskeho klubu dôchodcov.

Milá akcia sa tu už stáva tradíciou. *„Pre naše dievčatá je to skvelá príležitosť oboznámiť sa s typom účesov špecifických pre staršie zákazníčky a s ich požiadavkami. Je to dôležité pre ich prax, veľmi ich to baví. Zároveň sme radi, že seniorov z Kramárov môžeme potešiť peknými účesmi,“* hovorí pani Anna Olšavská, učiteľka odborných predmetov na SOŠ Račianska.

Možnosť nechať si skrášliť účes mladými

stredoškoláčkami si členky denného centra veľmi pochvaľujú. *„Je tu príjemná atmosféra, dievčatá sme si veľmi obľúbili a myslím, že aj ony nás,“* potvrdzuje vedúca klubu na Stromovej pani Etela Polčicová. Pre seniorov, samozrejme, nie je zanedbateľný ani fakt, že nový účes mohli dostať zdarma.

Kadernícka akcia na Kramároch je súčasťou švajčiarsko-slovenského školského projektu Odborné vzdelávanie a príprava na trh práce, ktorého cieľom je prepojenie teórie s praktickou prípravou, aby čo najviac vyhovovala potrebám zamestnávateľov. Jeho súčasťou je aj propagácia odborných škôl. *(bor)*

Najkrajšie darčeky

V posledných mesiacoch opäť pribudlo medzi nás 73 malých Novomešťanov. V Stredisku kultúry ich 25. novembra slávnostne privítali starosta Rudolf Kusý, členovia miestneho zastupiteľstva Edita Pfundtner a Vladimír Mikuš aj pracovníci miestneho úradu. *„Najkrajší dar vás stretol už dlho pred Vianocami,“* prihovorila sa mladým rodičom Iveta Marčíková, vedúca oddelenia sociálnych služieb, čím presne vystihla koncoročnú atmosféru. Kultúrny program plný emócií pripravili deti zo Základnej školy Česká a mnohé bábätká spokojne ocenili, že ich mamy pohojdávali v rytme obľúbenej melódie Mamma mia.

„Život sa s príchodom dieťatka zmení, stratíme časť slobody, ale bohato to vyváži obrovská radosť, keď nás dieťatko objíme. Som rád, že tu vidíme celé rodiny a mladí otcovia pri výchove pomáhajú,“ povedal starosta. Spolu s poslancami si mamičky uctili ružičkou a odovzdali im finančnú podporu 200 eur, oteckom sa ušli hrkálky a podbradníky, ktoré sa v rodine s malými detičkami zídu.

Jana Škutková, snímky Boris Caban

Sedemtýždňový Emilko slávnosť na svoju počesť spokojne prespal. Mamička Andrea mu to môže neskôr pripomenúť aj vďaka našej fotografii

Vianočné kapry v rybníku

Tridsať predškolákov z materskej školy Jeséniova na Kolibe sa zviezlo trolejbusom na návštevu výtvarného ateliéru ArteVIA na Michalskej ulici. Aby si program lepšie užili, rozdelili sa do skupín. Jedna skupina sa vydala objavovať zákutia Starého Mesta a navštívila vianočné trhy. Druhá si zatiaľ vyskúšala v ateliéri maľovanie netradičnými výtvarnými technikami. Odtláčaním handričiek, pokrčených papierov a valčekovaním vyrobili

rybníky pre vianočné kapry, ktoré potom zdokonalili pomocou bublinkovej fólie a farbičiek. Napokon sa skupiny vymenili, a tak mal každý rovnako bohaté zážitky.

Deti videli okolo seba nádherné výtvarné práce, maľovali na zemi, pohybovali sa v prostredí, ktoré vyžarovalo fantáziu a tvorivosť. Na záver si odniesli originálne umelecké diela, aby si nimi vyzdobili svoju materskú školu.

Pavlína Bojnanská, MŠ Jeséniova

Kurz prvej pomoci pre najmenších

Aj malé deti sa môžu stretnúť s úrazom kamaráta či súrodenca, stať sa účastníkom dopravnej nehody, alebo sa stretnúť s človekom, ktorý potrebuje pomoc. Aby sa v takej situácii nezľakli, ale dokázali správne reagovať, pripravili členovia Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža č. 10 v Bratislave – Novom Meste kurz prvej pomoci pre deti z materských a základných škôl. Ako prví sa s ním koncom novembra oboznámili dievčatá a chlapci z materskej školy na Teplickej ulici.

Študentka medicíny Martina Biksadská vysvetlila deťom rôzne spôsoby poskytnutia prvej pomoci jednoducho a prístupne, pritom sa nevyhla ani náročnejším témam. Na malých dobrovoľníkoch a bábikách predviedla ošetrenie popáleniny, zlomenej ruky či nohy, uvoľnenie dýchacích ciest i masáž srdca. Ukázala, ako otočiť človeka v bezvedomí do stabilizovanej polohy. Vysvetlila, ako zavolať záchrannú zdravotnú službu a pripomenula čísla 112 a 155, ktoré už niektorí šikovnejší poznali. Deti si všetky situácie zahrali, ochotne sa na chvíľu stali malými zdravotníkmi i pacientmi, no často prízvukovali, že ich úrazy sa stali len „akože".

„Je dobré, keď sa deti s touto témou zblížia už v útlom veku, neskôr na ňu nadviažu hlbšími poznatkami. Najmenší neraz prekonajú úľak lepšie než dospelí a dokážu poradiť rodičom, čo by mali urobiť. Veď život často môžu zachrániť zdanlivé maličkosti, ako napríklad uvoľnenie dýchania," uviedla pani Elena Procházková, predsedníčka spomínaného miestneho spolku SČK. *„Radi by sme ponúkli kurz nazvaný Dokážeš zachrániť život svojmu kamarátovi? aj ďalším novomestským škôlkam a školám. Rovnako ochotne naučíme rodičov i starých rodičov, čo robiť pri úraze dieťaťa. Každý, kto by mal záujem o zorganizovanie podobného praktického výcviku, môže mi napísať na mailovú adresu prochazkova1@azet.sk a dohodneme sa o ďalšom postupe."*

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Tretie miesto pre školských reportérov

ZŠ Cádrova má tretí najlepší školský časopis na Slovensku. Ocenenie za časopis Cádroviny získala novomestská škola v súťaži PRO SLAVIS 2015. Ide o prestížnu celoslovenskú súťaž školských a triednych časopisov materských, základných, stredných a špeciálnych škôl, ktorú každoročne organizuje Dom Matice slovenskej v Žiline v spolupráci s ministerstvom školstva. Cádroviny uspeli v silnej konkurencii školských časopisov, tretie miesto im udelila odborná hodnotiaca komisia. Redakcia Hlasu Nového Mesta sa pripája ku gratulantom a teší sa na spoluprácu s mladými kolegami! *(red)*

Škôlkari sa kamarátia s knižkami

V pobočke novomestskej knižnice na Kolibe sa 25. novembra prudko znížil priemerný vek čitateľov. Za členov v tento deň slávnostne prijali 140 detí z materskej školy na Jeséniovej ulici. „Teta knižnicová Marika" a pani vedúca knižnice Jana Vozníková odovzdali malým milovníkom knižiek z tried Lienok, Žabiek, Medvedíkov, Včielok a Ježkov skutočné čitateľské preukazy a panie učiteľky sľúbili pravidelné a časté návštevy detského oddelenia knižnice. Veselý program, ktorý deti predviedli svojim rodičom a starším súrodencom, ukázal ich šikovnosť a záujem o všetko nové. Básničky rapotali po slovensky aj po anglicky, zaspievali a zatancovali členovia folklórneho krúžku i moderní tanečníci. *„Naša materská škola je zameraná na jazykovú a predčitateľskú gramotnosť. Deti sa stretávajú s knihou denne a ku knihám v triedach majú voľný prístup. Vzťah k čítaniu budujeme už u tých najmenších, aby ich kniha, najlepší priateľ človeka, sprevádzala po celý život,"* povedala zástupkyňa školy pre materské školy Mgr. Pavlína Bojnanská. Svoj vzťah ku knihám a ku knižnici deti najlepšie vyjadrili básničkou od Štefana Moravčíka:

„V knižnici sú poklady, vzácne veci,
každý vám rád poradí, príďte všetci!"

Text a snímka Jana Škutková

Naučme deti rozumieť peniazom

Čo sú aktíva a čo pasíva? Koľko by sme mali pravidelne ušetriť, ak myslíme na zadné kolieska? Aké sú primerané úroky, keď si chceme požičať? Z čoho sa skladá rozpočet domácnosti a čo všetko musíme vziať do úvahy, keď rozmýšľame o použití našich príjmov? Na pohľad jednoduché otázky. No podľa počtu ľudí s finančnými problémami zďaleka nie všetci sa vo svete peňazí dokážu orientovať.

Už v roku 2008 schválila vláda SR stratégiu vzdelávania vo finančnej oblasti a stanovila požiadavky na štandardnú finančnú gramotnosť absolventov škôl. Učebnice tejto problematiky chýbajú, čo je však horšie, medzi učiteľmi chýbajú odborníci s dostatočnou kompetenciou. V novomestskej knižnici sa rozhodli podporiť projekt zameraný na finančné vzdelávanie detí i dospelých. S podporou Bratislavského samosprávneho kraja v roku 2014 zakúpila novomestská knižnica edukačné hry podporujúce rozvoj finančnej gramotnosti, ktorými rozšírila vybavenie centra voľného času. Prvý skúšobný kurz, na ktorom sa šiestaci zo ZŠ Česká dozvedeli veľa o histórii peňazí, šetrení a ukladaní voľných finančných prostriedkov i o tom, čo je to investovanie a etika v obchodných vzťahoch, uskutočnil sa 19. novembra v centrále knižnice na Pionierskej.

Odborná lektorka Katarína Hledíková im všetko zrozumiteľne vysvetlila a oboznámila ich s pravidlami hry Cashflow, vďaka ktorej si svoje nové vedomosti hneď vyskúšali v praxi. Nie je to len bežná hra, rozvíja matematické, sociálne i komunikačné zručnosti. Hráči sa učia disciplíne, osvojujú si schopnosť rozhodovania aj strategické myslenie. Ako uvádzajú jej tvorcovia, cieľom je doviesť všetky deti k úspechu a súdržnosti, no ponechať priestor aj na individuálne prežívanie úspechu. Vďaka hre sa deti naučia prehodnotiť svoj rebríček hodnôt, rozlišovať nevyhnutné výdavky a výdavky nadštandardné alebo zbytočné, pochopia, že zadlženie musí mať zdravú mieru.

„Naším cieľom je vytvoriť prostredie a možnosti, aby si novomestskí pedagógovia osvojili potrebné znalosti a mohli odovzdávať vedomosti o finančnej gramotnosti svojim žiakom. Knižnica je prirodzeným miestom získavania informácií a môže školám zapožičať hry a literatúru, ktoré sú finančne dosť náročné a nie bežne dostupné,“ hovorí riaditeľka novomestskej knižnice Mgr. Jana Vozníková a dodáva: *„V ďalšej etape by sme sa chceli pokúsiť o získanie finančných prostriedkov prostredníctvom grantových programov, s cieľom zabezpečiť dostatočný počet vyučovacích pomôcok, ktoré by školy mohli využívať v rámci knižnice, ale i formou absenčných výpožičiek. Rovnako by sme chceli v spolupráci s občianskymi združeniami a dobrovoľníckymi organizáciami pripraviť sériu kurzov zameraných na vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti nielen pre deti a pedagógov, ale aj pre iné sociálne skupiny, u ktorých táto oblasť vzdelávania absentovala.“*

Jana Škutková, snímka Lucia Sedlačíková

Za kasárňou mali Deň mlieka

Už po piatykrát pripravili v škole Za kasárňou Deň mlieka. V stredu 25. novembra si žiaci priniesli z domu prázdne obaly od mliečnych výrobkov a vyrábali z nich rozličné postavičky a predmety. Tí väčší to zvládli sami, menším rady pomohli panie vychovávateľky. Najkreatívnejšie a najoriginálnejšie výtvory sa dostali na výstavu a ozdobili vestibul školy.

Popoludňajšia činnosť detí v triedach sa niesla v duchu náučného rozhovoru o význame mlieka pre človeka, o jeho zložení a obsahu vitamínov. Odmenou bola na záver ochutnávka jogurtov od firmy Rajo, ktorej ďakujeme za sponzorský dar. Rodičia nás zasa podporili nákupmi jogurtov a Antiviro-mliečok, vďaka nim môžeme deťom za vyzbierané peniaze uhradiť autobusovú dopravu do divadla.

Text a snímka Veronika Michálková, ZŠ Za kasárňou

Konečne ambulancia na ktorú ste čakali

Nová ambulancia Ružinov

- Skúsení praktickí lekári pre dospelých s dlhoročnou praxou
- Ordinujeme 12 hodín denne v pracovných dňoch 8.00 - 20.00 hod
- Vyšetrenia bez čakania, objednávanie na presný čas bez poplatku
- Neplatíte nič naviac – vyšetrenia sú hradené z vášho verejného zdravotného poistenia
- Zmluvy so všetkými zdravotnými poisťovňami

Prijímame nových pacientov
Pridajte sa ku viac ako 5 000 spokojným pacientom!

Vybavíme prenos zdravotnej dokumentácie a komunikáciu s doterajším lekárom a poisťovňou.

Petržalka, Kopčianska 8, tel.: 02/6224 0154
Ružinov, Seberíniho 1, tel.: 02/5262 3316
www.praktickaambulancia.sk

Praktická Ambulancia
VÁŠ VŠEOBECNÝ PRAKTICKÝ LEKÁR

Inzercia 1-2 - 01 - 2016

PRÍĎTE SI PO VALENTÍNSKY DARČEK DO POLUSU

Svetoznáme ľúbostné piesne, vášnivé spoločenské tance, originálne darčeky a srdiečka, kam sa len pozriete... Z týchto základných ingrediencií pre vás Polus City Center pripravuje nezabudnuteľnú valentínsku nedeľu!

Príďte stráviť 14. február, deň všetkých zaľúbených, do obľúbeného bratislavského nákupného centra a nechajte sa ovanúť atmosférou najpozitívnejšej emócie, ktorá dáva našim životom zmysel – lásky. Príďte do Polusu a prežijete príjemné popoludnie plné aktivít, ktoré sa budú niesť v znamení lásky. Vezmite so sebou partnera či partnerku, ale pokojne aj kamarátku, rodiča alebo súrodenca, jednoducho kohokoľvek, na kom vám záleží.

Od dopoludnia až do šiestej večer sa môžete tešiť na tvorivé dielne s tipmi na vlastnoručne vyrobené valentínske pozdravy a drobné darčeky či maľovanie srdiečok na tvár. Príďte si aj vy vlastnoručne vyrobiť originálny darček.

Popoludní od 15-ej hodiny na vás čaká hlavný zábavný program, na romantickú vlnu vás naladí hudobné vystúpenie Otta Kollmanna s manželkou Sylviou a dušu aj telo vám rozvibruje tanečná šou členov štúdia Klimo Dance, ktorí nielen predvedú chytľavé rytmy tancov ako jive, čača, rumba či tango argentino, ale záujemcov priamo na mieste naučia základné kroky.

Programom bude sprevádzať moderátorka Andrea Kiráľová, a pozor, ak sa u nej zastavíte, máte veľkú šancu vyhrať v jednej zo súťaží o atraktívne ceny. Dámy zas ocenia skrášľovací kútik Marionnaud, v ktorom vám profesionálna vizážistka ušetrí námahu s prípravou vizáže na rande. Milým darčekom a zábavnou aktivitou bude i mobilné fotoštúdio, kde si spolu so svojou láskou môžete nechať zdarma vyhotoviť valentínsku fotografiu v originálnom fotorámiku.

Zabudnite tohto roku na štandardné bonboniéry a kvetiny. Príďte si užiť valentínsky sviatok do Polusu!

Inzercia 1-2 - 02 - 2016

0650 777 777 • bratislava.antik.sk

Inzercia 1-2 - 03 - 2016

Generácie sa budú stretávať i na Ovručskej

Na prelome rokov sa dokončovali posledné práce pred otvorením nového verejného priestoru – Komunitného centra na Ovručskej ulici 5. Ide vlastne o staronový verejný priestor. Starší obyvatelia z okolia si ešte dobre pamätajú, že tu kedysi bolo osvetové stredisko, ktoré po ukončení činnosti roky pustlo. Mnohým bol nevyužitý priestor tŕňom v oku, lebo v tejto lokalite našej mestskej časti nemajú ľudia vhodné miesto na voľnočasové aktivity, hoci ich v blízkosti bývalého strediska žije takmer 18-tisíc.

Tak vznikla občianska iniciatíva pod vedením Mgr. Pavla Šimove i petícia za vznik materského a komunitného centra. Vďaka tomu, že iniciatíva našla pochopenie i výdatnú podporu miestneho úradu, podarilo sa nájsť prostriedky na rekonštrukciu objektu. Vynaložilo sa na ňu 301 581, 77 eur, z toho väčšiu časť Nové Mesto získalo z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR – ako riadiaceho orgánu pre operačné programy Bratislavského kraja, ostatné prostriedky pochádzajú z rozpočtu našej mestskej časti. Obnovený multifunkčný priestor má rozlohu vyše 250 m^2.

Podľa zriaďovacej listiny zariadenia a jeho plánu činnosti budú si môcť návštevníci Komunitného centra na Ovručskej ulici vyberať zo vzdelávacích programov, pestovať záujmové aktivity, hľadať cesty na komunitný rozvoj, sociálnu prácu, slovom, vytvorí sa tu spoločný priestor na uspokojovanie potrieb všetkých obyvateľov lokality, čo iste zlepší i vzájomné vzťahy medzi nimi.

Dúfajme, že sa nájde dostatok zanietených ľudí, bez ktorých si dobre fungujúce ohnisko občianskeho života ťažko čo i len predstaviť. Podstatné je, že sa v krátkom čase otvorí a začne pozývať na rozličné profilované stretnutia všetky vekové skupiny okolitého obyvateľstva.

(vv), snímka Jana Plevová

Keď obrazy dávajú silu

V závere uplynulého roka si návštevníci Strediska kultúry mohli pozrieť výnimočnú výstavu diel Pavlíny Triščovej (dnes už Csápaiovej, keďže pri nedávnej svadbe zmenila priezvisko). Pri pohľade na obrazy plné pozitívnej energie by sotva kto uhádol, že ich mladá umelkyňa namaľovala nohami, pretože sa narodila bez rúk. Na vernisáži 24. novembra jej srdečne gratulovali priatelia i predstavitelia občianskeho združenia Parasport24, s ktorým charizmatická Pavlína dlhodobo spolupracuje. Združenie sa venuje organizácii projektov na podporu hendikepovaných ľudí, ktorí majú ako jednotlivci obmedzené podmienky na získavanie prostriedkov na vlastný rozvoj. Snaží sa, aby ľudia s postihnutím nezostávali v izolácii a dostávali viac príležitostí.

Ľudia s hendikepom neraz preukazujú nezlomnú vôľu a dodávajú optimizmus iným. *„Spolu s viacerými členmi OZ Parasport24 navštevujeme stredné školy a otvorene diskutujeme so študentmi, aby lepšie pochopili situáciu znevýhodnených ľudí. Beriem to tak, že Boh mi niečo vzal, no v inom mi vrchovato pridal. Chodila som do školy so zdravými deťmi a aj keď to občas bolo kruté, naučilo ma to bojovať,“* hovorí Pavlína. Keď jeden zo svojich obrazov darovala malému Petrovi Alexandrovi, publikum sa naň vyzbieralo.

Umelkyňa si však peniaze nenechala pre seba a obdarovala mamičku Matiasa, aby jej príspevok pomohol financovať synovu náročnú rehabilitáciu.

Katarína Landlová a Šimon Rechner znásobili atmosféru na vernisáži, plnú nádeje a odhodlania, piesňami o snoch a ich napĺňaní.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Vianočné prilepšenie pre sociálne slabších občanov

Krátko pred Vianocami pomohlo Nové Mesto jednorazovým finančným príspevkom takmer štyrom stovkám obyvateľov, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii. Mestská časť na tento účel vyčlenila v rozpočte 13 580 eur. *„Vianočnú finančnú výpomoc dostalo 361 našich obyvateľov. Výška príspevku sa pohybovala od 30 do 70 eur, v závislosti od životnej situácie. Chceli sme im takto aspoň trochu spríjemniť sviatočnú atmosféru a prispieť k ich bohatšiemu vianočnému stolu,“* povedal starosta Nového Mesta Rudolf Kusý.

Najväčšiu skupinu príjemcov, spolu 209 Novomešťanov, predstavujú osamelí nepracujúci dôchodcovia, ktorých dôchodok nepresahuje hranicu 360 eur. Ďalšiu skupinu, 152 Novomešťanov, tvoria poberatelia dávky v hmotnej núdzi z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Ide o rodiny s deťmi, ktoré vychováva osamelý rodič alebo dvaja rodičia, ktorí sú nezamestnaní, prípadne majú nízky príjem. Pomoc dostali aj rodiny, ktoré majú zverené deti do starostlivosti a nezamestnaní, z ktorých prevažná väčšina má problém zamestnať sa pre svoj vek, vzdelanie alebo prax, a seniori, ktorých nízky príjem je doplnený dávkou v hmotnej núdzi.

Vianočné príspevky, ktoré prerokovala aj komisia sociálnych vecí a bývania miestneho zastupiteľstva, boli v priebehu decembra vyplatené v súlade s platnými Zásadami poskytovania finančných výpomocí obyvateľom Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. *(red)*

Fotografia? Okamih, ktorý sa nikdy nevráti

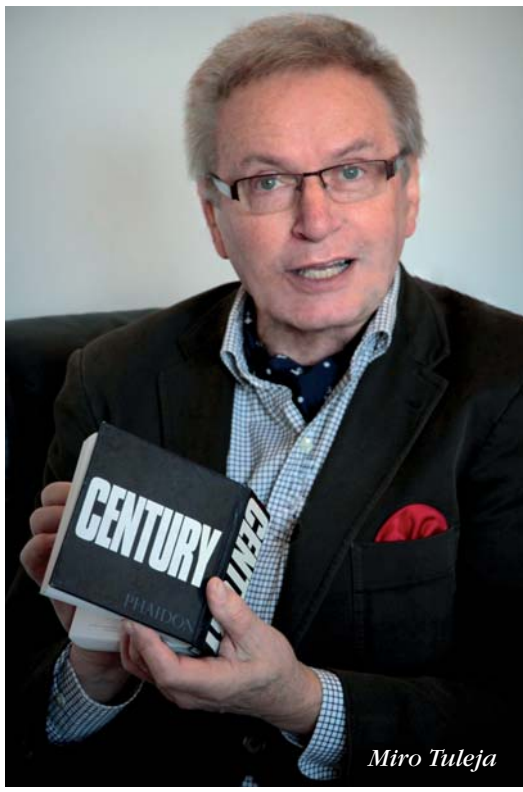

Miro Tuleja

Frontový spravodajca, fotograf, novinár, tajomník redakcie veľkého denníka, vášnivý cestovateľ... v rozhovore s Mirom Tulejom rýchlo získate pocit, že má zážitkov na niekoľko životov. Zoznámili sme sa, keď ma pozval na októbrovú výstavu svojich fotografií a veršov z Vietnamu. Poprosila som ho, aby sa o svoje skúsenosti podelil aj s našimi čitateľmi.

Na výstave Ži a pamätaj vo Dvorane Ministerstva kultúry SR ste predstavili snímky z čias vietnamskej vojny a prvých dní mieru roku 1973, keď sa Vietnamci s vervou púšťali do obnovy krajiny. Ako reagovali diváci na obrázky spred štyroch desaťročí?

umelecké inštalácie zostanú prístupné po celú noc. Keďže sme aj Dvoranu nechali otvorenú, väčšina divákov, odhadom vyše 5 000 ľudí, po laserovej šou vo vestibule pokračovala prehliadkou mojej výstavy. Organizátori hovoria, že takú návštevnosť si ani nepamätajú. Prekvapili ma najmä

Po tragickom cyklóne v Bengálskom zálive, 1971

Keď sa vám podarí sugestívne zachytiť ľudské osudy, fotografie rovnakou silou prehovoria aj po rokoch. Šťastnou zhodou okolností v období konania mojej výstavy nainštalovali vo vestibule Dvorany aj jeden z exponátov bratislavskej Bielej noci. Ide o medzinárodný projekt, keď všetky mladí ľudia – postávali pred fotografiami, čítali sprievodné verše, fotili selfie... Na jar sa výstava predstaví v Košiciach a v lete možno na Cypre, kde žije veľká vietnamská komunita.

Čo vás pritiahlo k novinárskej profesii?

Aj keď som pôvodne zamýšľal študovať medicínu, život to zariadil inak. Ako stredoškolák som prispieval do Smeny a fotografoval pre agentúru ČTK. Tak ma to bavilo, že som nakoniec vyštudoval novinárčinu. Na vojenčinu ma povolali do Prahy a zaradili ako redaktora v armádnom denníku Obrana lidu, kde si predo mnou i po mne odkrútili vojnu mnohí vysokoškoláci, neskôr známi spisovatelia a novinári. Praha sa mi páčila, ľudia v redakcii tiež, tak som tam ostal ďalších sedem rokov.

Kedy ste sa ocitli ako frontový reportér vo Vietname?

Po prvý raz v januári 1970, mal som vtedy 27 rokov. Bolo to v čase, keď sme v priamych televíznych prenosoch sledovali odvážne pristátia amerických astronautov na Mesiaci. Paradoxne po prílete do Hanoja som bol šokovaný, ako ich kolegovia letci chladnokrvne menia Vietnam na mesačnú krajinu... Vojna je strašná špinavosť a platí to aj o súčasných konfliktoch v Sýrii, Iraku, na Ukrajine či v Afganistane. Na vlastné oči som videl, že v nej najviac trpia civilisti. Kým vojakov chránia prilby, masky či bunkre, ženy, deti a starí ľudia sú bezbranní ako nahí v tŕní.

Aj neskôr vás práca zaviedla do nebezpečných miest či krajín. Nemali ste nikdy strach o život?

Strach občas prišiel, ale až dodatočne. Bol som mladý a každá cesta znamenala pre mňa ďalšiu šancu. Do Bengálskeho zálivu ma poslali po tragickom cyklóne, pri ktorom zahynulo pol milióna ľudí a zúrila cholera. Precestoval som odľahlé končiny

bývalého Sovietskeho zväzu s prvou skupinou zahraničných novinárov, ktorých tam vôbec pustili – Vladivostok, Kamčatku, Čukotku, Beringov prieliv. Na Kamčatke sme zažili a fotili priamo pred našimi očami vznikajúci vulkán. Vedci ho predpovedali, preto dostal meno Predskazannyj.

V čom pre vás spočíva kúzlo fotografie?

Fotografia je zaujímavý fenomén. Stotinkou sekundy ulovíte okamih, ktorý sa už nikdy nevráti. Hovorí sa, že dobrá fotografia povie viac než tisíc slov. Je stručná, presvedčivá, zrozumiteľná, nepozná jazykové bariéry. Aj preto mám rád knižku Century (Storočie), ktorá na 1100 fotografiách približuje top udalosti celého 20. storočia!

Vďaka súčasnej technike dnes môže fotografovať prakticky každý. Čím sa odlišuje amatér od profesionála?

Amatér si fotí všetko, čo sa mu zapáči. Fotograf – novinár nesmie skĺznuť do exotickosti prostredia a fotiť len to fotogenické. Dôležité je pred každou cestou si poctivo naštudovať reálie a premyslieť zámer. Vytipovať si miesta, kam sa bežný smrteľník nedostane a také uhly pohľadu, ktoré čitateľa prekvapia. Zatiaľ čo textový redaktor si môže aj po návrate všeličo dohľadať, fotograf musí všetko zvládnuť priamo na mieste činu, navyše v obmedzenom časovom limite.

Považujete bratislavské Nové Mesto za vhodný objekt fotografie?

V roku 1975 som sa prisťahoval na Kramáre. Páči sa mi tu fantastický kontakt s prírodou – vpravo vidíme Kamzík, vľavo pri dobrom počasí aj rakúske Alpy. V priebehu rokov som zachytil z nášho balkóna postupnú výstavbu nemocníc aj bytoviek.

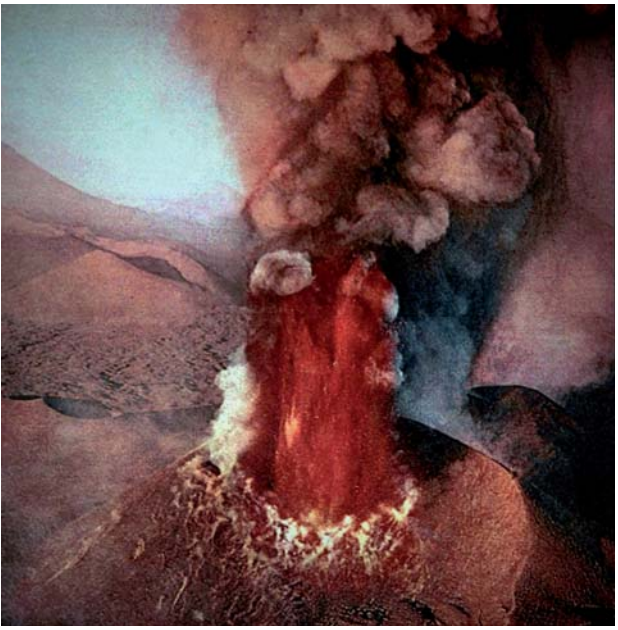

Vulkán Predskazannyj, Kamčatka 1975

Prehratý zápas, 3. cena na celoštátnej výstave novinárskej fotografie, 1965

Nové Mesto sa kultivuje a rozvíja, máme aj pekné detské ihriská. Svojich hostí rád zveziem lanovkou z Kamzíka, naše vnúčatá milujú Partizánsku lúku. Škoda, že Železnú studničku hyzdia polozrúcané stavby.

Čo by ste zo sveta preniesli k nám domov?

V prvom rade: zeleň, zeleň, zeleň! V tomto smere obdivujem susednú Viedeň, Olomouc, Lednice, Rožnov pod Radhoštěm alebo nórske Oslo – všade si udržiavajú nádherné parky. V našom Novom Meste oceňujem starostlivosť o trávnaté plochy, ich pravidelné kosenie. No zatiaľ čo pred radnicou v Osle alebo v parku pod Eiffelovkou si môžete pokojne sadnúť na trávnik, v našich parkoch na vás striehnu všadeprítomné psie kakance – azda s výnimkou útulného kúpaliska na Kuchajde...

Vo vašej reportáži z New Yorku ma zaujalo, že na Manhattane väčšina domácností nemá auto. Asi pre problémy s parkovaním. Ako to robia v iných veľkomestách?

Na Manhattane ozaj žijú tri štvrtiny domácností bez auta, hoci inde v Spojených štátoch majú aj 3 – 4 vozidlá. Jednoducho medzi mrakodrapmi niet miesta. Cestuje sa metrom, taxíkmi, rýchlovýťahmi, autobusmi či rikšami. Doprava perfektne funguje aj v zime. Snehové frézy tu majú ľavý aj pravý volant a dvoch vodičov, aby mohli ísť čo najbližšie k obrubníku. 25 000 taxíkov má väčšinou hybridný pohon. Parkovanie je drahšie na ulici než v podzemí, v Bratislave je to nevedno prečo naopak. V Tokiu si zas najprv musíte obstarať parkovacie miesto, až potom si smiete kúpiť auto. Výnimku majú len elektrické miniautá. Na parkovanie sa využívajú viacposchodové oceľové plošiny s výťahmi. Mohla by to byť inšpirácia...

Vietnam 1970

Zhovárala sa Jana Škutková
Snímky Miro Tuleja

Cieľ? Vyššia kvalita života

Boli sme na medzinárodnej konferencii o verejných priestoroch, 1. časť

Mesto patrí chodcom a cyklistom

Presnejšie, malo by im patriť, veď mestá sa odjakživa stavali ako miesta na ľudský život a vo svete v nich dnes žije viac než polovica ľudstva. A k životu patrí cesta do školy i do zamestnania, nákupy, prechádzka s deťmi, stretnutia s priateľmi, posedenie na lavičke... V našom súčasnom meste – zväčša hlučnom a zamorenom exhalátmi z výfukov - bývajú tieto činnosti pre ľudí skôr zdrojom nepríjemných zážitkov, aspoň v uliciach prepchatých dopravou. Vo svete pritom existujú mestá rovnako veľké ako Bratislava, ba i väčšie, kde to vyzerá celkom inak. Videli sme ich napríklad na obrázkoch a videách premietaných na decembrovej medzinárodnej konferencii Public Spaces, po roku opäť usporiadanej na pôde SNG. Jej organizátormi sú Ústav urbanizmu a územného plánovania v spolupráci s Fakultou architektúry STU. Partnermi – popri spomenutej SNG – sú Ministerstvo kultúry SR a hl. mesto Bratislava. Záštitu nad podujatím prevzal pán prezident Andrej Kiska.

Boli to zväčša zábery zo škandinávskych miest, tentoraz najmä z dánskych. Z miest zastavaných oveľa hustejšie než Bratislava – podľa údajov o počte obyvateľov na km². Pritom nikde nijaká „tlačenica“ – námestia i ulice voľné, vzdušné, bez našich nekonečných autokolón, len s húfmi cyklistov. Chodec, ktorý prechádza verejnými priestormi týchto miest, môže cestou obdivovať tu dômyselne skomponovanú skupinu stromov či rastlín, inde zaujímavý priehľad z pešieho mosta nad vodnou hladinou, pristaví sa pri atrakcii pre deti, alebo si vychutná lavičku v závetrí. Je mu jasné, že všade tam na ľudí už vopred niekto myslel a zámerne im na trase pripravil tieto drobné zážitky. Musí to byť dobrý pocit...

Inak povedané, človek – chodec by mal v meste opäť nadobudnúť stratenú pozíciu, svoju dôstojnosť, opäť by mal mať možnosť zažívať komfort spočívajúci v pocite bezpečnosti a príjemných sprievodných vnemoch. Na konferencii Public Spaces zaznievalo opakovane a v rozličných súvislostiach: Prioritu chodcom!

Ako pokračuje rebríček preferencií ďalej? V pohybe po meste budúcnosti nasleduje po chodcovi a cyklistovi hromadná doprava, takže automobil sa ocitne úplne na konci. Vývoj ho z verejných mestských priestorov postupne začne vytláčať – aj keď to u nás zatiaľ tak ešte vonkoncom nevyzerá. Naopak, áut bude vraj ešte pribúdať.

O čosi viac optimizmu po závistlivých pohľadoch do zahraničia priniesli príspevky domácich odborníkov, zväčša architektov – tí, pravda, viac hovorili o svojich predstavách a ďalších plánoch než o ukončených dielach. Poznajú vývoj vo svete, veď cestujú, niektorí majú za sebou dokonca zahraničné súťaže, workshopy či realizácie. No predovšetkým majú všetci skúsenosti s domácimi partnermi, od ktorých sú pri práci značne závislí – skúsenosti s mestskými činiteľmi, investormi a developermi. Tie síce nie sú vždy povzbudivé, ale povzbudivo znelo, keď tvorcovia budúceho mestského prostredia približovali svoje názory.

Čo je to „prívetivá mestská trieda“

Keď architekti Šebo a Lichý (z rovnomenného ateliéru) rozprávali o bolestiach súčasnej Štefánikovej či Mickiewiczovej ulice, a najmä o tom, ako by sa z nich tieto dopravné tepny dali vyliečiť, obyvateľ Nového Mesta sa neubránil porovnaniu s Vajnorskou či Račianskou ulicou. V širšom centre nášho mesta máme rad ulíc so silným potenciálom verejného priestoru, kedysi živých, príťažlivých a obyvateľmi hojne navštevovaných, dnes síce hlučných, ale inak v podstate takmer bez života. Chodníky sa zužujú, parter zaniká. Obchody, kaviarne, výklady, to, čo sem kedysi ľudí ťahalo, rad-radom odumiera. K chodcom sú také ulice vyslovene nevľúdne, takže ľudia hľadia čím skôr odtiaľ zmiznúť – kto by tu v hukote a dyme postával, ak nemusí?

V európskych mestách to nie je ojedinelý jav, na konferencii sa spomínalo napríklad portugalské Porto. Architekti vidia príčinu úpadku ich „mestskosti“ v budovaní obrích nákupných centier s parkovaním v podzemí, niektorí z nich ich otvorene nazývajú „rakovinou mesta“. Pritom taká Mickiewiczova – upokojená, bez tranzitnej dopravy, vybavená prvkami pešieho ťahu – by ako užšie hrdlo mohla spájať dve lepšie „fungujúce“ živé ulice a ich prostredníctvom rozľahlejšie priestory Starého a Nového Mesta. Všade treba posilňovať pešie ťahy na úkor dopravy a podporovať parter, aby sa širšie ulice približovali svojím charakterom bulváru. Napríklad Vajnorskú vidia niektorí architekti ako „nádherný peší ťah“. Zdá sa to nemožné? Možno ani nie, ak by sa prijala zásada, že tranzitná doprava vôbec nemá čo chodiť cez mesto – oprávnená je v ňom iba tá, ktorá ticho prevláža ľudí a dokáže im vychádzať v ústrety, čo môže byť aj električka, trolejbus a prísne vyčlenená časť autodopravy.

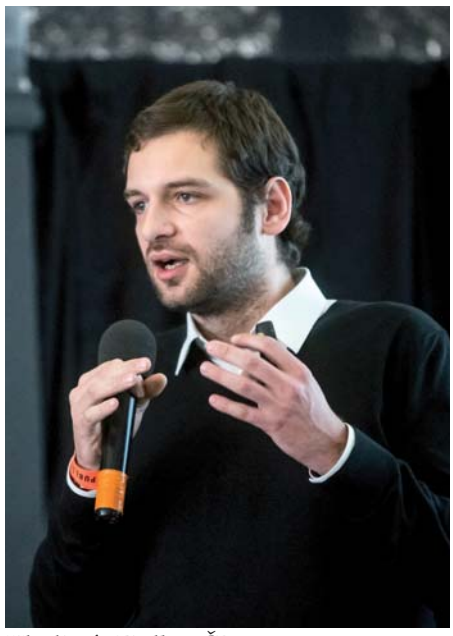

Vladimír Fialka, ČR

Až raz príde na program dňa projekt, ktorý bude mať za cieľ spraviť z niektorej neprívetivej dnešnej ulice prívetivú, architekti sa určite pôjdu pozrieť do Prahy, ako nakoniec dopadol tento proces na tamojšej Vinohradskej triede. Na konferencii sa totiž stretla s veľkou pozornosťou publika koncepčná štúdia tejto ulice, predstavená architektom Vladimírom Fialkom, pripravovaná dôsledne za účasti obyvateľov. Štúdii predchádzala práca s tisícmi dotazníkov, s webom, panelmi,

i práca naživo na „susedských debatách“... Zjednodušene, tisíce ľudí povedali, čo im na rušnej ulici dnes prekáža, čo by na nej naopak uvítali, a architekti sa pokúsili vymyslieť, ako to všetko skombinovať. Raz by vraj Vinohradská mala obsahovať na vybraných miestach dokonca „pobytové priestory“...

Ako si zisťovať názory obyvateľov, vyskúšali sme si už aj v Bratislave. Napríklad v súťaži pred úpravami Šafárikovho námestia. V Novom Meste sa nám priebežne hromadia výsledky komunikovania s obyvateľmi vďaka participatívnym projektom. To by teda nebol problém. Chýba skôr impulz, podnet, idea diela, do ktorého by sme sa mohli oprieť. Aspoň zatiaľ...

Verejný priestor si žiada komplexnosť

Vhodnejšie odštartovať konferenciu o verejných priestoroch než predstavením dánskeho ateliéru SLA Architects asi ani nebolo možné. Verejné priestory – parky, bulváry, zelené obruče významných budov, námestia s vodnými nádržami – to všetko i veľa ďalšieho patrí do ponuky tohto mimoriadneho pracoviska, dobre známeho už aj mimo Európy.

Pracujú v ňom i klasickí architekti, prevahu však majú krajinní architekti a špecialisti na rozličné prírodovedné disciplíny, biológovia aj záhradníci, umelci aj inžinieri. Prečo, vysvetľoval vo svojom vystúpení projektový riaditeľ spoločnosti Rasmus Astrup, sám krajinný architekt. *„Snažíme sa porozumieť prírode, aby sme v našich projektoch zohľadňovali všetky jej aspekty a vytvárali trvalo udržateľné priestory v daných klimatických podmienkach, ktoré majú budúcnosť. Krajinný architekt pracuje so všetkým okrem stavebných materiálov – so zeminou a rastlinami, s kameňmi, vodou, ale aj so svetlom, vetrom, počasím, tieňom... Najdôležitejším faktorom verejného priestoru v meste je jeho vnímanie,“* zdôraznil.

Pri každom projekte pripisujú v SLA veľký význam atmosfére daného mestského priestoru. Vďaka začleneniu prírodných prvkov má jeho atmosféra premenlivosť v priebehu dňa i roka a pre človeka sa stáva zdrojom zážitkov. Dôležitá je v tejto súvislosti hra svetla a tieňov, úloha prirodzeného osvetlenia, ktoré je na rozdiel od umelého dynamické.

Keď mali vo švédskom Malmö navrhnúť peší most nad vodnou hladinou, navrhli „miesto stretnutí na vode“. Po moste nerovnakej šírky sa môžete prechádzať, sedieť tam na jednoducho tvarovaných lavičkách, po súmraku aj s osvetlením a kochať sa rozľahlým námestím zrkadliacim sa na hladine.

Zaujímavé sú poznatky týkajúce sa znečistených oblastí miest. Dokážu ich vraj vyčistiť prostredníctvom stromov, ktoré tak vnímajú ako prvky vskutku mnohostranne užitočné. Pri vysádzaní ich tvarom vždy prispôsobujú vetru, slnku i pôde, nejde im o dokonalé geometrické tvary.

Podľa Rasmusa Astrupa aj oni mávajú vraj niekedy problém presvedčiť investora, že namiesto veľkého pustého parkoviska bude aj pre neho užitočnejší zelený priestor okolo

Rasmus Astrup, Dánsko

sídla firmy. Je to vraj celosvetový zápas. Napriek tomu, že rovnováha medzi budovou a jej prostredím znamená podľa ľudí zo spoločnosti SLA „pridanú hodnotu“ pre všetkých zúčastnených. Naplno sa to prejaví trebárs pri revitalizácii celej mestskej štvrte, ako bol Južný Boulevard v Kodani. S novými zelenými priestormi do nej tvorcovia vdýchli nový urbánny život, zrodila sa lokálna komunita. Na otázku ako presviedčajú klientov, že by mali investovať do verejných priestranstiev, Rasmus Astrup odpovedal: *„Hovoríme im, že vytvorením verejných priestorov automaticky stúpne aj hodnota okolitých budov.“*

Dvojstranu pripravila Viera Vojtková
Snímky Gabriel Kuchta

1, 2, 3, štart!

Stovky fotografií, spomienok, príbehov plných adrenalínu... počas niekoľkých rokov práce ich do knihy Marián Rajnoha – Automobilový pretekár 20. storočia votkali autorka Marika Studeničová a legenda slovenského automobilového športu. V Stredisku kultúry na Vajnorskej ju 12. novembra spoločne postavili na pomyselný štart do sveta beletristickej literatúry. Humorom i úprimne mienenými želaniami podporili športovo-slávnostnú atmosféru krstu mnohí priatelia – moderátor Alexander Štefuca, spevák Pavol Drapák i krstná mama Eňa Vácvalová. A spomenúť by sa vari patrilo aj motorový olej Castrol, ktorého vôňa sprevádzala Mariána Rajnohu takmer po celý život, a preto práve ním nechal pokrstiť novú knihu.

„Keď jazdím na pretekoch, cítim istotu, viem, že okolo mňa sú profesionáli a autá majú v dobrom stave. V bežnej premávke je to oveľa horšie, tu neviem, s kým mám do činenia,“ trochu prekvapujúco porovnal svoje šoférske skúsenosti Marián Rajnoha. *„Kedysi boli preteky rytierskymi súbojmi odvážnych mužov, dnes rozhoduje elektronika a technika. Už si s autom sám neporadím,“* zaspomínal s úsmevom. *„Bola som súčasťou rodiny automobilových pretekárov vyše dvadsať rokov a Maroš ma do tohto sveta opäť vtiahol. Inšpiráciou pre vznik knihy bolo získanie titulu Automobilový pretekár 20. storočia v roku 2001, vtedy sa rozhodol zaznamenať svoje spomienky. Chcel, aby jeho kniha nebola príliš technická a rozumeli jej bežní ľudia, a tak naše dlhoročné priateľstvo pokračovalo spoluprácou,“* dodala skúsená novinárka, ale aj spisovateľka Marika Studeničová.

Marián Rajnoha má okolo seba stále dobrých priateľov, bolo to vidieť i počuť počas celého večera. A že sa vie vcítiť aj do situácie tých, ktorí mali menej šťastia, dokázal odovzdaním symbolického šeku MUDr. Eve Sirackej. Liga proti rakovine použije výťažok z predaja knihy na budovanie domovov pre rodičov sprevádzajúcich malých onkologických pacientov počas ich pobytu v nemocnici.

Jana Škutková
Snímka Jana Plevová

Máme majstrov Slovenska vo florbale!

Žiakom štvrtého ročníka zo ZŠ Cádrova sa podaril husársky kúsok, keď 9. decembra 2015 získali titul Majstrov Slovenska vo florbale. Chlapci pod vedením pani učiteľky Natálie Píšovej zvíťazili najskôr v Bratislavskom kraji a postúpili medzi osem najlepších školských tímov na Slovensku. V silnej konkurencii napokon v Košiciach vybojovali majstrovský titul. *„Žiadny z chlapcov sa profesionálne florbalu nevenuje, trénujú iba v rámci školského krúžku. Moje veľké ĎAKUJEM preto patrí pani učiteľke Natálii Píšovej a, samozrejme, i chalanom zo 4. A a 4. B,“* vyjadrila radosť aj uznanie Mgr. Miroslava Komorníková, riaditeľka ZŠ s MŠ Cádrova. *(red)*

Pocta pre pesničkára slobody

Aj keď od smrti pravdovravného básnika s gitarou a jedného z najvýznamnejších predstaviteľov českého protestsongu uplynulo už 21 rokov, priatelia a fanúšikovia na neho nezabúdajú. Karla Kryla si 26. novembra pripomenuli českí i slovenskí folkoví speváci aj mnohí obdivovatelia jeho odvahy a schopnosti vystihnúť pravdu z radov publika. Spomienky na časy minulé oživili organizátori prítomnosťou hostesiek v uniforme príslušníkov VB či odmenami vo forme odvozu „VB taxíkom“. Tým, čo razie na koncertoch a iných zhromaždeniach zažili na vlastnej koži, nebolo treba pripomínať, že sloboda a demokracia nie sú samozrejmosťou a aj dnes potrebujú ochranu. So záujmom si vypočuli nestarnúce krylovky, ale aj nové skladby v kritickom duchu, ktoré interpretovali Stano Granec, Igor Cvacho, Zuzka Homolová a Pepa Nos. Anděla, snáď najznámejšiu Karlovu pieseň, si na záver spoločne zaspievali speváci aj diváci.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

Hudobný záver roka

Rad vynikajúcich koncertných vystúpení čakal v decembri návštevníkov Strediska kultúry na Vajnorskej 21. Na svoje si prišli fanúšikovia rozličných hudobných žánrov, plná sála a búrlivý potlesk po každom podujatí potvrdili šťastnú ruku usporiadateľov.

Vianočnú nádielku v štýle SKA a REGGAE odštartovala 2. decembra skupina Polemic so svojím hosťom Robom Grigorovom. Pri obľúbených „slnkom prežiarených“ rytmoch a textoch so svojráznym humorným podtónom sa z mnohých dobre naladených divákov stali aj nadšení tanečníci.

Zohrané trio ostrieľaných muzikantov v zložení Andrej Šeban (gitara, spev), Martin Gašpar (basa / kontrabas) a Marcel Buntaj (bicie) sa Novomešťanom predstavilo 8. decembra v rámci svojho celoslovenského turné a bol to zážitok, na ktorý sa nezabúda. Fanúšikovia ich autorskej tvorby ocenili nové aranžmány Andrejových najznámejších skladieb, ale aj mnohých ľudových piesní.

Po dlhšej prestávke sa na pódium vrátil vynikajúci český folkový a trampský pesničkár Honza Nedvěd. Nedávno oslávil 50 rokov vystupovania, počas ktorých vydal vyše 20 úspešných titulov. K spolupráci na programe Návrat si prizval gitaristu, pesničkára a pohotového moderátora Pavla Helana aj hráča na klávesové nástroje a zručného aranžéra Jindru Koníře. Zazneli najznámejšie Nedvědove skladby a novšie piesne z CD Souhvězdí jisker. Priestor na predstavenie vlastnej tvorby prenechal Honza Nedvěd aj svojim hudobným partnerom.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová, Boris Caban

Aj dobročinný kalendár pomáha liečiť

Nadácia Detského kardiocentra na Kramároch vydala v rámci svojho tradičného projektu Cez umenie k detskému srdcu dobročinný kalendár na rok 2016. Autorsky sa na ňom podieľala fotografka Jana Keketi v spolupráci s poprednými slovenskými umelcami. Za účasti osobností kultúrneho a spoločenského života ho pokrstili na benefičnom večere spojenom s dražbou umeleckých diel. Výťažok 43 000 eur poslúži na modernizáciu materiálno-technického vybavenia Detského kardiocentra na Kramároch.

Text a snímka Jana Plevová

INZERCIA

Vodoinštalatéri – kvalitne a rýchlo. 0904 572 977

Editujem, prekladám z ruštiny do slovenčiny, t. č. 0944747833

Novootvorená zubná ambulancia na Kramároch – Stromová 16 prijíma nových pacientov, 0905 662 407 – pri Terne, www.simkovicova.sk

Cvičenie pre seniorky každú stredu od 11. do 12. h v Jana Sport Fitko pre ženy, Tri Veže, Bajkalská 9/A. Nebojte sa, cviky sú jednoduché, no veľmi účinné. Urobte niečo pre seba! Tel.: 0911 018 343

Predám klietky, pasce na líšky a kuny, liahne a odchovne. Tel.: 0907 181 800, www.123nakup.eu

Materská škola Letná prijme do trvalého pracovného pomeru učiteľku s kvalifikačnými predpokladmi (ÚSV, odbor Učiteľstvo pre MŠ) a praxou min. 2 roky. Termín nástupu: február 2016. Kontakt: 0903 761 016, e-mail: msletna7@gmail.com

feminia®
pomáhame ženám

Otváracie hodiny:
Po – Pi 9.00 – 17.00

FEMINIA, Račianska 31,
831 02 Bratislava
tel.: 02/442 501 33
mobil: 0911 373 350
e-mail: moja@feminia.sk

Zdravie a krása pre ženy na jednom mieste

Inzercia 1-2 - 04 - 2016

Aj vy sa môžete podieľať na tom, aby z malého šteniatka vyrástol vodiaci pes. Výcviková škola pre vodiace a asistenčné psy hľadá dobrovoľníkov, ktorí svojmu zverencovi pomôžu počas jedného roka spoznať ľudský svet.
www.vodiacipes.sk, info@vodiacipes.sk, 0911/119397

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA – NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 44373771, 44372620

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,

nájdete nás aj na FB:

https://www.facebook.com/strediskokulturybanm

KONCERTY

17. 02. 2016, streda 19. h
Hudobný koktail pražskej skupiny VOILÀ! s príchuťou šansónu, swingu, reggae, džezu, twistu, popu i hip-hopu.
Ako predskokan vystúpi skupina HOREHIGH.

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

3. 2. 2016, streda 19. h
Na kus reči s Jozefom Banášom

9. 2. 2016, utorok 14. h
Pochovávanie basy na Vajnorskej s bohatým kultúrnym programom (Marcela Laiferová, Petržalská svadba, dychová hudba Kozovanka)

19. 2. 2016, piatok 19. h
Sen noci orientálnej – spoločenský večer s orientálnym tancom

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové ČAJE O PIATEJ od 17. h - živá hudba 60. - 90. rokov, žrebovanie vstupeniek

6. 2. 2016 čaj o piatej s **HS COLOR**
13. 2 .2016 čaj o piatej s **HS M-CLUB**
20. 2. 2016 čaj o piatej s **HS PROFILY**
27. 2. 2016 čaj o piatej s **HS MEMORY**

KLUBOVÉ PODUJATIA

Každý pondelok a utorok o 18. h
Sahadža joga – ako sa zbaviť stresu - začiatočníci, vstup voľný

Každý pondelok a stredu o 18.30 h, **Taichi**

4. 2. 2016, štvrtok 16. h, **Klub Patchwork**

18. 2. 2016, štvrtok 16. h
Klub priateľov opery

23. 2. 2016, utorok 17. h
Bratislavský včelársky spolok, stretnutie členov a záujemcov o odborné poradenstvo

26. 2. 2016, piatok 14. h
Informačné centrum zdravia pre záujemcov o zdravú výživu, cvičenia, prednášky

VÝSTAVY

2. 2. – 27. 2. 2016
Ján Širka: SMÄD
Insitné umenie z Vojvodiny

Návštevný čas výstav:
pondelok - piatok 14. h – 18. h, v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

13. 2. 2016, sobota 8. - 13. h
Medzinárodné VSZ minerálov, fosílií a drahých kameňov, spojené s predajnou výstavou

20. 2. 2016, sobota 8. – 15. h
Medzinárodné VSZ mincí, medailí, odznakov, starých pohľadníc, telefónnych kariet, kníh, gramoplatní, plagátov, filatelie, pivných podložiek, vyznamenaní, etikiet, plagátov...

KURZY

Zápisy na doplnenie účastníkov kurzov pokračujú aj vo februári.

TVORIVÉ:
- **Výtvarná škola akad. mal. Dany Zacharovej** pre deti
- **Výtvarné štúdio akad. soch. Magdy Burmekovej** pre dospelých
- **Keramika** pre dospelých
- **Šijeme s Burdou,** škola strihov a šitia

POHYBOVÉ:
- **Joga pre zdravý pohyb dospelých** v utorok o 17.15 h a 19. h
- **Tanečné kurzy tanečnej školy Gala** v pondelok a utorok od 15.30 h

JAZYKOVÉ:
- **Anglický jazyk**
- **Taliansky jazyk**

Predpredaj vstupeniek: utorok a streda 16. h – 19. h a jednu hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21, tel.: 02/44373763. Lístky Na kus reči s Jozefom Banášom a na všetky koncerty je možné zakúpiť aj v sieti **Ticketporta**l. Zmena programu vyhradená.
Bližšie informácie na tel. č.: 02/44 37 37 71, 02/ 44 37 26 20

Prenájom priestorov na semináre, spoločenské posedenia, prezentácie, **tel. 44 37 26 20**
Výroba reklamy od vizitiek po transparenty – vrátane grafických návrhov za VÝHODNÉ CENY, tel. 44 37 25 12

DOM KULTÚRY KRAMÁRE

Stromová 18

tel. 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk, e-mail: dkkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE DETI

6. 2. 2016, sobota 16. h
Fašiangový karneval v maskách, detská diskotéka, súťaž o najoriginálnejšiu masku

KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ PODUJATIA

22. 2. 2016, pondelok 19. h
145. Poetický večer s Jurajom Sarvašom a jeho hosťami

KLUBOVÉ PODUJATIA

3. 2. 2016, streda 16.30 h
Klub Venuša, stretnutia Ligy proti rakovine

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

16. 2. 2016, utorok 9. h a 10.45 h
Rozprávkové dopoludnie *pre deti MŠ Na Revíne a Cádrovej ul.*

17. 2. 2016**,** streda 14. h
Výročná schôdza Denného centra seniorov DK Kramáre

KURZY

Maľovanie na hodváb, individuálne a skupinové kurzy, možnosť objednávok aj od firiem

20. a 21. 2. 2016, sobota – nedeľa 9. h
Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov VYT FIT
Škola pred škôlkou, pohybové cvičenie pre deti od 15 mes. do 3 rokov s mamičkami na MD
Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou s prvkami jogy – začiatočníci
Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou – pokročilí
Pilatesove cvičenia
Hudobné kurzy: hra na klavír, spev, hudobná teória pre deti, dospelých, seniorov
Angličtina pre deti

Služby – *prenájom priestorov na semináre, spoločenské posedenia, prezentácie*

Predaj vstupeniek*: pondelok, utorok, streda od 16. h do 19. h*
Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia predstavenia.
Zmena programu vyhradená.
Vstupenky nerezervujeme.